

Hoe motieven kunnen bijdragen aan plotwendingen

*Een neoformalistisch onderzoek naar Parasite (2019):
suspense, curiosity en surprise in motieven, planting and payoff.*

Naam: Sophie Hofstra
Studentnummer: 6577857
Studie: BA Media en Cultuur
Begeleider: Ansje van Beusekom
Tweede lezer: Willemien Sanders
Studiejaar: 2020-2021
Blok 4
Inleverdatum: 17 juni 2021
Aantal woorden: 7.699

Verklaring Intellectueel Eigendom

De Universiteit Utrecht definieert plagiaat als volgt:

Plagiaat is het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk. De volgende zaken worden in elk geval als plagiaat aangemerkt:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens of verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van teksten van anderen zonder aanhalingstekens en verwijzing (zogenaamd "vertaalplagiaat");
- het parafraseren van teksten van anderen zonder verwijzing. Een parafraze mag nooit bestaan uit louter vervangen van enkele woorden door synoniemen;
- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

Ik heb bovenstaande definitie van plagiaat zorgvuldig gelezen en verklaar hierbij dat ik mij in het aangehechte BA-eindwerkstuk niet schuldig gemaakt heb aan plagiaat.

Tevens verklaar ik dat dit werkstuk niet ingeleverd is/zal worden voor een andere cursus, in de huidige of in aangepaste vorm.

Naam: Sophie Hofstra

Studentnummer: 6577857

Plaats: Utrecht

Datum: 17-06-2021

Handtekening:

Sophie Hofstra

SAMENVATTING

Parasite wist als niet Engelstalige film grote successen te behalen door het gebruik van de klassieke Hollywoodstijl, in het bijzonder het melodrama. De film wordt gekenmerkt door twee grote *plotwendingen*, waarvan één halverwege de film en één tijdens de climax plaatsvindt. De focus zal liggen op de rol van *plotwendingen* ongeacht de plek ervan in de vertelling, zoals in een groot deel van de literatuur over *plotwendingen* niet wordt besproken. Dit onderzoek laat zien hoe motieven in *Parasite* een belangrijke rol spelen als betekenisdragers en de plot vooruit stuwten. Aan de hand van theorie over *plotwendingen* en bijbehorend, *suspense*, *curiosity* en *surprise*, wordt een neoformalistische filmanalyse uitgevoerd die zal verklaren hoe motieven werken door middel van *planting and payoff*. Aan de hand van een analyse van de sequenties die zich rondom de *plotwendingen* bevinden, wordt achterhaald hoe motieven hier een rol spelen en hoe *suspense*, *curiosity* of *surprise* werd aangewakkerd. De landschapssteen blijkt een *plant* voor Ki-woos moordpoging tijdens de climax. Daarnaast blijken trappen en regen *plants* voor de *plotwending* halverwege de film, wanneer Geun-sae in een geheime bunker wordt ontdekt. Tenslotte blijken geur en het woord 'plan' *plants* voor Ki-taeks aanslag op meneer Park, tijdens de climax.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
Theoretisch kader	6
• Het melodrama	6
• Het neoformalisme	7
• <i>De plotwending</i>	8
• <i>Suspense, curiosity & surprise</i>	8
• <i>Foreshadowing & planting and payoff</i>	9
Methode	11
Analyse	12
• Melodrama & <i>suspense, curiosity en surprise</i>	12
• Motieven in Parasite	13
▪ Landschapssteen	13
▪ Geur	15
▪ Het woord 'plan'	15
▪ Trappen	16
▪ Regen	17
• <i>Planting and payoff & plotwendingen</i>	18
Conclusie	20
Bibliografie	21
Filmografie	22
Bijlage 1: sequentie-indeling	23
Bijlage 2: shotprotocol	34
• Analyseprotocol sequentie 7	34
• Analyseprotocol sequentie 8	42
• Analyseprotocol sequentie 11	61
Bijlage 3: lijst van figuren	85

INLEIDING

Toen de Zuid-Koreaanse film *Parasite* in 2020 als eerste niet-Engelstalige film de Oscar voor beste film won, kon niemand meer om het succes heen.¹ De Koreaans-talige film drong daarna door tot internationale markten, waaruit volgens regisseur Bong Joon-ho blijkt dat taal geen struikelblok meer is voor wereldwijd succes. Volgens critici ligt het succes van *Parasite* in de diepere betekenis van grote klassenverschillen, die ervoor zorgt dat de film resoneert met mensen over de hele wereld.² Daarbij denk ik dat de film zoveel succes heeft gekregen, omdat Bong gebruikmaakt van een visuele taal en symboliek die voor veel mensen herkenbaar zijn en de toeschouwer sturen in het begrijpen van het verhaal. De film volgt de familie Kim (vader Ki-taek, moeder Chung-sook, zoon Ki-woo en dochter Ki-jung), die amper rondkomt in hun kelderwoning. Wanneer Ki-woo een aanbeveling krijgt voor een baan als bijlesdocent bij een rijke familie (de Parks), vervalsen hij en Ki-jung een referentie voor de baan. Zo begint een langdurige oplichting, waarbij de familieleden één voor één bij de Parks infiltreren. Ki-jung gaat werken als kunstlerares, Ki-taek als chauffeur en Chung-sook als huishoudster. Als de Kims denken dat ze de Parks kunnen belazeren, verschijnt Moon-gwang (oude huishoudster) opeens weer om alles om te gooien.

Opvallend in *Parasite* is deze grote *plotwending* halverwege de film. In de literatuur rondom *plotwendingen* blijkt de nadruk meestal te liggen op *plotwendingen* die tegen het einde van de film plaatsvinden en een ander licht schijnen op alles wat daarvoor gebeurde. Ik beschouw *Parasite* door de vlakke personages en communicatieve aard van de vertelling als melodrama, waarin motieven werken als betekenisdragers die de plot vooruit stuwten. Ik ben daarom benieuwd hoe de film door het gebruik van motieven het verhaal stuurt en in het bijzonder hoe *plotwendingen* worden vormgegeven. Dit gebeurt blijkbaar op een manier die universeel begrijpelijk is, maar wat zit hierachter? De hoofdvraag voor dit onderzoek luidt dan ook: *hoe creëert de film cues die bijdragen aan plotwendingen in Parasite?*

Om dit te onderzoeken heb ik gekeken naar de manier waarop *suspense*, *curiosity* en *surprise* bijdragen aan de werking van de *plotwending*, omdat dit de reacties zijn die de film bij toeschouwers oproept. Het zijn volgens Meir Sternberg³ en Edward Branigan⁴ tevens de drie hoofdelementen in een vertelling. Verder heb ik gekeken naar de rol van motieven in *Parasite* en hoe deze als *planting* and *payoff* bijdragen aan *plotwendingen*, omdat motieven volgens Michael Walker symbolische betekenissen kunnen dragen⁵ en *planting* de *payoff* achteraf kunnen verklaren.⁶ De deelvragen die

¹ Sangmi Cha & Hyonhee Shin, "Parasite' is the first non-English language film to win Best Picture at the Oscars," *World Economic Forum*, 10 februari, 2020, <https://www.weforum.org/agenda/2020/02/korea-parasite-historic-oscar-language/>.

² Cha & Shin, "Parasite' is the first non-English language film to win Best Picture at the Oscars."

³ Meir Sternberg, "Telling in Time (II): Chronology, Teleology, Narrativity," *Poetics Today* 13, nummer 3 (Herfst 1992): 472.

⁴ Edward Branigan, *Narrative Comprehension and Film* (Londen: Routledge, 1992), 75.

⁵ Michael Walker, *Hitchcock's Motifs* (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2005), part 1, para. 3.

⁶ Todd Berliner, "Expect the Expected: Aesthetics of Planting and Payoff," *Narrative* 28, nummer 2 (Lente 2020): 175.

hieruit voortkomen luiden als volgt: *hoe zet Parasite aan tot suspense, curiosity & surprise? Wat is de rol van motieven in Parasite? Hoe draagt planting and payoff bij aan plotwendingen in Parasite?*

THEORETISCH KADER

Het melodrama

Volgens Bordwell ligt de focus in het melodrama eerder op *suspense* dan op *curiosity*, omdat *curiosity* naar het verleden wordt geminimaliseerd en onze drang om te weten wat nog gaat gebeuren gemaximaliseerd. De interesse van de kijker wordt bovendien vastgehouden door vertraging en zorgvuldig getimedede toevalligheden die voor *surprise* zorgen. De vertelling is volgens Bordwell vrij *unrestricted* in bereik (een soort alwetende verteller) en wil alles communiceren naar de kijker. Hierdoor bevatten melodrama's vaak 'big scenes' waarin personages uitspreken wat ze denken en voelen en alle expressieve middelen van de mise-en-scène worden ingezet, zoals gebaren, licht, setting en kostuums, om zo de innerlijke staat van personages over te brengen.⁷ *Unrestricted knowledge* wordt volgens Bordwell gecreëerd door het knippen naar nabijgelegen actie, door *crosscutting* (knippen tussen verschillende plotlijnen) en het volgen van verschillende personages van een plaats naar een andere.⁸ Volgens Daniel Gerould blijkt toeval in het melodrama ook een centrale rol te spelen en staat het nieuwe, onverwachte *plot twists* toe.⁹ Bordwell voegt hieraan toe dat we totale kennis krijgen van toevallige gebeurtenissen wanneer ze plaatsvinden, maar dat we deze niet kunnen voorspellen. Toeval in het melodrama biedt dan ook conventionele mogelijkheden voor *surprise*.¹⁰

Michael Walker (onafhankelijk filmschrijver) schrijft ook over het melodrama, maar in het bijzonder in combinatie met motieven. Zo stelt hij dat we Hitchcocks films beter begrijpen, omdat melodrama's direct beroep doen op de emoties van het publiek en bredere symbolische betekenissen geven aan handelingen, gebaren en uitspraken. Hij stelt vervolgens dat motieven een geschikt middel hiervoor zijn, omdat ze problemen en vooringenomenheid kunnen uitkristalliseren.¹¹ Oftewel, ze stellen ons in staat problemen duidelijker te maken. Walker verwijst hierbij ook naar het werk van filmwetenschapper Thomas Elsaesser, waarin hij schrijft over *condensation* en *displacement* in relatie tot het melodrama. Elsaesser denkt aan een soort 'condensatie' van motivatie in metaforische beelden, waarbij het melodrama gebruikmaakt van vervangende handelingen door parallele situaties en metaforische verbindingen.¹² In *Parasite* zien we ook hoe motieven bepaalde betekenissen oproepen en daarmee bijdragen aan het verloop van de plot.

⁷ David Bordwell, *Narration in the Fiction Film* (Londen: Methuen & Co. Ltd., 1985), 70.

⁸ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 71.

⁹ Daniel Gerould, "Russian Formalist Theories of Melodrama," *Journal of American Culture* 1, nummer 1 (Lente 1978): 16.

¹⁰ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 72.

¹¹ Walker, *Hitchcock's Motifs*, part 1, para. 3.

¹² Thomas Elsaesser, "Tales of Sound and Fury: Observations on the Family Melodrama," in *Imitations of Life: a Reader on Film & Television Melodrama*, geredigeerd door Marcia Landy (Detroit: Wayne State University Press, 1991), 82.

Het neoformalisme

Dit onderzoek past binnen de neoformalistische traditie, zoals beschreven door Kristin Thompson, omdat de film hierbinnen centraal staat en steeds een eigen set vragen oproept.¹³ Bij *Parasite* ligt de focus op welke cues bepaalde verwachtingen bij de toeschouwer teweegbrengen. In *Breaking the Glass Armor* stelt Thompson dat we films als unieke artefacten moeten analyseren, omdat er aspecten in een specifieke film zitten die we niet kunnen uitleggen door aannames die in onze aanpak gebakken zitten. De aanpak die we gebruiken moet niet volledig voorschrijven hoe we een film moeten analyseren. In plaats daarvan beginnen we bij het zorgvuldig bekijken van de film. Wanneer de film onze interesse wekt, analyseren we hem om te begrijpen wat er gebeurt in het werk dat zo'n reactie oproept.¹⁴ Als aanpak biedt het neoformalisme een aantal brede aannames over hoe kunstwerken zijn geconstrueerd en hoe ze de reactie van toeschouwers sturen. Deze basale aannames kunnen worden gebruikt om een methode te vormen die specifiek past bij de vraagstukken die een film oproept.¹⁵

Belangrijke concepten binnen het neoformalisme zijn *roughened form* en *delays*. *Roughened form* omvat alle soorten *devices* en relaties ertussen, die de perceptie en het begrip minder makkelijk kunnen maken.¹⁶ Een van de meest bekende vormen van *roughened form* is het creëren van *delays*. Het algehele patroon van zulke *delays* heet een *stairstep construction*. Dit houdt een afwisseling in tussen gebeurtenissen die voor progressie zorgen en uitweidingen of vertragingen die ervan afleiden.¹⁷ Thompson definieert een *device* als een enkel element van de structuur dat een rol speelt in een kunstwerk.¹⁸ Wanneer deze *devices* worden herhaald is er volgens Bordwell, Thompson en Smith sprake van een motief: elk belangrijk herhaald element dat bijdraagt aan de algehele vorm van de film. In *Film Art* stellen ze dat dit bijna alles kan zijn. Van een object of plek, tot een kleur of camerapositie.¹⁹ Motieven keren vaak terug bij de climax, zijn meestal redelijk exacte herhalingen en kunnen parallellen creëren tussen personages en situaties.²⁰ Thompson schrijft vervolgens dat we *devices* kunnen analyseren door de concepten functie en motivatie. In dit onderzoek ga ik ervan uit dat motieven net als *devices* onderdelen zijn in de structuur van de film en dat deze aan de hand van functie en motivatie te analyseren zijn. De functie is het doel van een *device*.²¹ De motivatie is de reden die de film suggereert voor het inzetten van een *device*. Motivatie is een cue van de film die ons aanzet te beslissen wat de opname van een bepaald *device* kan rechtvaardigen.²²

¹³ Kristin Thompson, *Breaking the Glass Armor* (New Jersey: Princeton University Press, 1988), 4-5.

¹⁴ Thompson, *Breaking the Glass Armor*, 4-5.

¹⁵ Ibid., 6.

¹⁶ Ibid., 36-37.

¹⁷ Ibid., 37.

¹⁸ Thompson, *Breaking the Glass Armor*, 15.

¹⁹ David Bordwell, Kristin Thompson, & Jeff Smith, *Film Art* (New York: McGraw-Hill Education, 2017), 63.

²⁰ Bordwell, Thompson, & Smith, *Film Art*, 66.

²¹ Thompson, *Breaking the Glass Armor*, 15.

²² Ibid., 16.

De plotwending

Het concept *plotwending* kent in de literatuur verschillende benamingen die naar hetzelfde lijken te verwijzen, maar een verschil in focus hebben. Waar sommige filmtheoretici, zoals Matthias Brütsch,²³ George Wilson²⁴ (professor filosofie) en Seth Friedman,²⁵ de nadruk leggen op 'twistfilms' met een onbetrouwbare vertelling, focussen Sternberg en Vera Tobin op de bijdrage van *surprise* aan de *surprise twist*. Omdat de *plotwendingen* in *Parasite* niet als *changeover* werken, zoals besproken door Friedman, en daarmee niet direct vragen om de realiteit van wat voorafging in twijfel te trekken,²⁶ sluit ik me voornamelijk aan bij Sternberg en Tobin. Sternberg (literatuurcriticus op het gebied van narratologie) blijkt uit mijn literatuuronderzoek naar *plotwendingen* een sleutelfiguur, omdat hij uitvoerig schrijft over de *surprise twist* en zijn werk door veel filmtheoretici ook is gebruikt bij hun publicaties over *plotwendingen*.²⁷ Denk hierbij aan David Bordwell en Daniel Barratt.

Vera Tobin, universitair hoofddocent bij de afdeling cognitieve wetenschappen, vindt net als Sternberg dat verhalen die gemakkelijk willen zijn ook verrassend moeten zijn. Ze stelt daarbij, zoals geobserveerd door Seymour Chatman, dat *surprise* bijna altijd afhangt van voorspelbaarheid. Zo schrijft ze dat een compleet onvoorspelbare vertelling niet een bevredigende 'twist' kan leveren. Om dit wel te kunnen leveren, moeten verhalen in het begin elementen bevatten met een betekenis die pas later zichtbaar wordt. Deze betekenis moet echter vanaf het begin zichtbaar zijn geweest, anders is de lezer niet tevreden als hij of zij terugkijkt. Tobin noemt zo'n bevredigende *surprise* een 'narrative rug-pull'. Hierbij is het belangrijk dat verwachtingen worden ondermijnd, maar dit moet wel als eerlijk worden beschouwd. Om *surprise* succesvol te laten plaatsvinden moet de verteller, volgens Tobin, de cruciale informatie die de *surprise* misschien verpest erin laten als 'plant'. Dit moet alleen zo gebeuren dat je vrij zeker weet dat de meeste lezers het over het hoofd zien totdat je later de aandacht erop vestigt. De informatie moet dus stevig genoeg worden geplant zodat het wordt herinnerd wanneer het juiste moment komt, maar subtiel genoeg dat het tot dan niet in overweging wordt genomen.²⁸

Suspense, curiosity en surprise

Om te begrijpen hoe *plotwendingen* succesvol kunnen zijn, is het relevant om na te gaan hoe de film aanstuurt tot verschillende verwachtingen bij de toeschouwer. De *plotwending* zorgt immers voor een element van *surprise* bij de toeschouwer. Zowel Sternberg als Branigan (filmtheoreticus) maken de driedeling in *suspense*, *curiosity* en *surprise* wanneer ze de vertelling bespreken. Volgens Branigan is kennis gekoppeld aan reactie. Er is volgens hem sprake van *suspense* als de toeschouwer meer weet dan de personages, sprake van een 'mysterie' wanneer wordt ingespeeld op de *curiosity* van de

²³ Matthias Brütsch, "From Ironic Distance to Unexpected Plot Twists: Unreliable Narration in Literature and Film," in *Beyond Classical Narration*, geredigeerd door Jan Alber & Per Krogh Hansen (Berlijn: De Gruyter, 2014), 60.

²⁴ George Wilson, "Transparency and Twist in Narrative Fiction Film," *Journal of Aesthetics & Art Criticism* 64, nummer 1 (Winter 2006): 81-89.

²⁵ Seth A. Friedman, "Cloaked Classification: The Misdirection Film and Generic Duplicity," *Journal of Film and Video* 58, nummer 4 (Winter 2006): 16.

²⁶ Friedman, "Cloaked Classification," 19-24.

²⁷ Sternberg, "Telling in Time (II)," 477.

²⁸ Vera Tobin, "The Cognitive Bias and the Poetics of Surprise," *Language and Literature* 18, nummer 2 (Mei 2009): 157-158.

toeschouwer en sprake van *surprise* als de toeschouwer minder weet dan de personages.²⁹

Daarnaast definieert hij *narration* als de algehele ordening en distributie van kennis, die bepaalt hoe en wanneer de toeschouwer kennis verkrijgt, ofwel hoe de toeschouwer kan weten wat hij komt te weten in het verhaal.³⁰ Sternberg definieert *narrativity* als het spel van *suspense*, *curiosity* en *surprise* tussen gerepresenteerde en communicatieve tijd. Hij definieert *narration* vervolgens als een discours waar zo'n spel domineert.³¹

Volgens Sternberg worden zowel *suspense* als *curiosity* gekarakteriseerd door een gebrek aan informatie waarbij de aandacht van de lezer vooruit wordt gestuurd, in de hoop dat de informatie die komt zijn onzekerheid oplost. Ze verschillen echter in het opzicht dat *suspense* voortkomt uit een gebrek aan informatie over gebeurtenissen die in de narratieve toekomst plaatsvinden, terwijl *curiosity* voortkomt uit een gebrek aan informatie in relatie tot het narratieve verleden.³² *Suspense* heeft volgens Sternberg dus betrekking op de verwachting dat bepaalde gebeurtenissen gaan plaatsvinden.³³ Hij bespreekt verder dat *curiosity* en *surprise* beide te maken hebben met interesses die afhangen van gaten in het verhaal. Volgens Sternberg leidt de vertelling bij *surprise* de aandacht echter af van een ontbrekend onderdeel, terwijl *curiosity* juist de afwezigheid hiervan benadrukt en daarmee het verlies van samenhang laat zien.³⁴ Om *surprise* te laten plaatsvinden, moet de weg naar het beloofde einde volgens Sternberg plotseling worden veranderd door complicaties die impact hebben op de koers van het verhaal. Deze plotselinge verandering is onvoorspelbaar om voor *surprise* te zorgen, maar wordt achteraf als waarschijnlijk ervaren.³⁵ Sternberg schrijft verder over *surprise* dat de verrassingselementen worden gekoppeld aan de interne structuur van de plot, zodat wat volgt het noodzakelijke of waarschijnlijke resultaat moet zijn van het voorafgaande.³⁶

In *Film Art* schrijven Bordwell en Thompson over de *film form* die onlosmakelijk is verbonden met de narratieve vorm. Zo stellen zij ook dat er voornamelijk sprake is van *curiosity* als we het effect maar niet de oorzaak van een gebeurtenis weten en dat er sprake is van *suspense* als we de oorzaak maar niet het effect weten.³⁷

Foreshadowing & planting and payoff

Byung-Chull Bae en R. Michael Young bespreken hoe onder andere *foreshadowing* kan worden gebruikt voor 'surprise arousal'. Zij stellen dat *foreshadowing* een vorm is van prolepsis (verwachting),³⁸ zoals besproken door Gérard Genette in zijn werk *Narrative Discourse: An Essay in*

²⁹ Branigan, *Narrative Comprehension and Film*, 75.

³⁰ Ibid., 76.

³¹ Sternberg, "Telling in Time (II)," 529.

³² Meir Sternberg, *Expositional Modes and Temporal Ordering in Fiction* (Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1978), 65.

³³ Sternberg, "Telling in Time (II)," 526.

³⁴ Ibid., 524.

³⁵ Ibid., 476.

³⁶ Ibid., 510.

³⁷ Bordwell, Thompson, & Smith, *Film Art*, 78-79.

³⁸ Gérard Genette, *Narrative Discourse: An Essay in Method*, trans. Jane E. Lewin (Ithaca: Cornell University Press, 1980), 67.

Method (1980). Daarbij stellen ze, op basis van Genette's terminologie, dat *foreshadowing* impliciet verwijst naar een gebeurtenis die nog moet plaatsvinden, maar wel op een manier die waarschijnlijk pas wordt herkend wanneer die gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt. Bae en Young gebruiken daarnaast terminologie uit Seymour Chatmans *Story and Discourse* (1978) bij het bespreken van *foreshadowing* als "hints of what is to come,"³⁹ die impliciete of gedeeltelijke informatie vrijgeeft.⁴⁰ Ze stellen bovendien dat *foreshadowing* hints geeft, voor zover de lezer deze niet kan voorspellen maar wel achteraf kan achterhalen. Deze eigenschap noemen zij 'postdictable'.⁴¹ *Surprise* is volgens hen *postdictable* als er geen tegenstrijdige verhaalelementen zijn wanneer de lezer het hele verhaal achteraf reconstrueert.⁴² *Foreshadowing* kan volgens Bordwell een grote impact hebben op de toeschouwer wanneer informatie al vroeg onopvallend wordt 'geplant' en latere hypothesen daardoor waarschijnlijker worden, door dit onbeduidende materiaal (de plant) als vanzelfsprekend te beschouwen. Volgens Bordwell is het doel van *foreshadowing* onder andere latere *surprises* vermijden.⁴³

Een ander narratief *device* dat kan bijdragen aan *plotwendingen* is *planting and payoff*. Professor filmstudies Todd Berliner bespreekt in een analyse van Alfred Hitchcocks *Psycho* hoe er sprake is van verschillende vormen van *planting and payoff*. Wanneer Berliner spreekt over *planting and payoff* verwijst hij net als Byung-Chull Bae en R. Michael Young naar het begrip prolepsis, zoals gebruikt door Genette. "Gérard Genette examined prolepsis—a literary device that gives the reader "advance notice" of up-coming events—and its effect on cohesion and suspense."⁴⁴ Berliner stelt daarbij dat we prolepsis kunnen zien als een soort 'plant' waarin de vertelling een latere plotuitkomst deelt, de 'payoff'.⁴⁵ Berliner definieert een *plant* vervolgens als een voorbereidend 'narrational device' dat een verwachting creëert, hoe zwak, misleidend of onbewust ook, van een toekomstige plotuitkomst of waarvan de herinnering op de een of andere manier de uitkomst achteraf rechtvaardigt. Vervolgens lost het resultaat, de *payoff*, een of meerdere verhaallijnen op die door de plant bleven bungelen.⁴⁶ Volgens Berliner kunnen *plants* van alles zijn: shots, acties, tekens, onderdeel van een dialoog. Het is alle verhaalinformatie die een latere gebeurtenis in de plot voorspelt of rechtvaardigt.⁴⁷ Deze nadruk op het achteraf rechtvaardigen van gebeurtenissen komt sterk overeen met de manier waarop Bae en Young *foreshadowing* beschrijven en daarom beschouw ik een *plant* in dit onderzoek dan ook als een *foreshadowing* van de *payoff*.

³⁹ Seymour Chatman, *Story and Discourse: Narrative Structure in Fiction and Film* (Ithaca: Cornell University Press, 1980): 60.

⁴⁰ Byung-Chull Bae, & R. Michael Young, "A Use of Flashback and Foreshadowing for Surprise Arousal in Narrative Using a Plan-Based Approach," in *Interactive Storytelling*, geredigeerd door Ulrike Spierling & Nicolas Szilas (Berlijn: Springer Berlin Heidelberg, 2008), 157.

⁴¹ Bae & Young, "A Use of Flashback and Foreshadowing for Surprise Arousal in Narrative Using a Plan-Based Approach," 162.

⁴² *Ibid.*, 163.

⁴³ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 165.

⁴⁴ Berliner, "Expect the Expected: Aesthetics of Planting and Payoff," 182.

⁴⁵ *Ibid.*

⁴⁶ *Ibid.*, 175.

⁴⁷ *Ibid.*

METHODE

Het object dat centraal staat in dit onderzoek is de Zuid-Koreaanse film *Parasite* waarbij ik gebruik heb gemaakt van een Blu-ray met een tijdsduur van 2:11:48 uur. Voor dit onderzoek heb ik een neoformalistische analyse uitgevoerd, waarbij ik in het bijzonder gebruik heb gemaakt van twee analyseprotocollen: een sequentie-indeling en een shotprotocol van de film. Deze sequentie-indeling heb ik gemaakt door de film in sequenties en vervolgens scènes te delen, zoals beschreven en gedemonstreerd in *Film Art*.⁴⁸ Ik heb daarnaast van de sequenties die een *plotwending* bevatten, een shotprotocol gemaakt en daarbij gekeken naar shotduur, cameravoering, montage, mise-en-scène, narratieve informatie, motieven en *planting and payoff*. Zoals gangbaar binnen het neoformalisme⁴⁹ ga ik ervanuit dat de vorm en inhoud van de film niet los van elkaar bekeken kunnen worden. Ik heb in het shotprotocol daarom de nadruk op beide gelegd en de relatie hiertussen steeds benadrukt.

Om een geheel beeld te krijgen van de opbouw van de film en te beoordelen waar sprake is van *suspense*, *curiosity* en *surprise*, heb ik een sequentie-indeling gemaakt. Hierin is per sequentie aangegeven hoe de drie verwachtingen zich ontwikkelen op welk moment (in welke scène). Hiermee verwacht ik een beter inzicht te krijgen in de rol die deze onderdelen spelen. Om te onderzoeken hoe *planting and payoff* kunnen bijdragen aan *plotwendingen* heb ik eveneens in de sequentie-indeling opgenomen waar sprake is van *planting and payoff* van informatie. Daarnaast heb ik in het shotprotocol gedetailleerder opgenomen waar rond de *plotwending* sprake is van de *payoff*. Voor de shotanalyse heb ik sequenties 7, 8 en 11 meegenomen (zie bijlage), omdat tussen 7 en 8 de grootste *plotwending* plaatsvindt (Geun-sae leeft in de bunker) en in 11 vervolgens nog een grote *plotwending* plaatsvindt (Ki-taek steekt meneer Park neer).

Om te onderzoeken hoe *plotwendingen* werken in de film, heb ik gekeken naar de timing, oftewel het plaatsen van gebeurtenissen op 'het juiste moment'. Dit is voornamelijk relevant bij het onderzoek naar *plotwendingen*, omdat deze tegen verwachtingen in gaan en een juiste timing moeten hebben om het gewenste effect te behalen. Om timing te onderzoeken heb ik gekeken naar de shotduur en montage, omdat dit een indicatie geeft van het tempo binnen de sequenties en in combinatie met narratieve informatie binnen een shot meer kan zeggen over de hoeveelheid informatie die de toeschouwer moet verwerken op een bepaald moment. Ik heb daarnaast gekeken naar de cameravoering en mise-en-scène, omdat deze filmtechnieken meespelen bij het creëren van verwachtingen bij de toeschouwer en daarom verband houden met de reacties *suspense*, *curiosity* en *surprise*. Verder ligt de focus op belangrijke motieven, omdat deze ingezet kunnen worden om bepaalde verwachtingen bij de toeschouwer te creëren. Door het in kaart brengen van deze terugkerende motieven (i.e. de functie van trappen, ramen, geur, de landschapssteen en het woord 'plan') verwacht ik te kunnen schetsen hoe de film aanstuurt tot *suspense*, *curiosity* of *surprise* op een bepaald moment.

⁴⁸ Bordwell, Thompson, & Smith, *Film Art*, 68-69.

⁴⁹ Thompson, *Breaking the Glass Armor*, 11-12.

ANALYSE

Allereerst is het voor het begrip van *plotwendingen* in *Parasite* relevant om het verloop van *suspense*, *curiosity* en *surprise* uiteen te zetten in de context van het melodrama. Daarnaast zijn er een paar opvallende *devices* die in de film worden ingezet en bijdragen aan de motivatie van belangrijke gebeurtenissen. Deze werken als motieven en ik zal daarom analyseren hoe deze motieven een draaiende motor vormen achter de acties en hoe ze de rol van *planting and payoff* invullen. Daarnaast zijn er enkele momenten (*planting*) die de moeite waard zijn om mee te nemen in de verklaring (*payoff*) voor de *plotwendingen*.

Melodrama & *suspense*, *curiosity* en *surprise*

Om *Parasite* beter te kunnen begrijpen beschouw ik het als melodrama. Volgens Bordwell wordt *curiosity* in het melodrama geminimaliseerd en wordt onze drang om te weten wat nog gaat gebeuren gemaximaliseerd.⁵⁰ Oftewel, de toeschouwer heeft een gebrek aan informatie over gebeurtenissen in de narratieve toekomst, waardoor de nadruk meer op *suspense* ligt.⁵¹ Uit de sequentie-indeling (bijlage 1) blijkt ook dat *Parasite* meer wordt gekarakteriseerd door *suspense* dan *curiosity*. Daarbij blijkt dat slow-motion wordt gebruikt op momenten van *suspense*, om de uitkomst van gebeurtenissen extra uit te rekken (shots 173-178 & 324-329). Bordwell stelt bovendien dat de interesse van de kijker wordt vastgehouden door vertraging en zorgvuldig getimed toevalligheden die voor *surprise* zorgen. Ook dit is in de eerste helft van *Parasite* tot aan de grote *plotwending* halverwege duidelijk zichtbaar (bijlage 1) en kunnen we verklaren door toeval. Volgens Gerould⁵² en Bordwell⁵³ speelt toeval namelijk een belangrijke rol in het melodrama. In *Parasite* wordt de eerste helft getypeerd door *surprise*, wanneer de Kims steeds 'toevalligerwijs' op ideeën komen om het volgende familielid bij de Parks te laten infiltreren: het gaat ze vrij makkelijk af en ze ondervinden geen obstakels.

Zoals Bordwell schrijft is de vertelling in melodrama's vrij *unrestricted* in bereik en communiceert het alles naar de kijker. In *Parasite* lijkt de vertelling echter niet helemaal *unrestricted*, omdat we voornamelijk Ki-woo volgen, wat bijvoorbeeld blijkt uit het volgen van hem naar het huis van de Parks (sequenties 2C, 2D & 2E) en zijn voice-over in sequentie 12A. Er is wel sprake van *unrestricted knowledge*, wat volgens Bordwell wordt gecreëerd door het knippen naar nabijgelegen actie, door *crosscutting* (knippen tussen verschillende plotlijnen) en verschillende personages volgen van een plaats naar een andere.⁵⁴ Dit zie je in *Parasite* bijvoorbeeld terug aan de *crosscutting* in sequenties 9C, 9E, 10C en 11B. *Crosscutting* draagt ook bij aan *suspense*, omdat de toeschouwer op dat moment meer informatie krijgt dan de personages en verwachtingen kan creëren over wat er mogelijk gaat gebeuren.⁵⁵ Daarnaast neemt de *suspense* in *Parasite* toe na de grote *plotwending*

⁵⁰ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 70.

⁵¹ Sternberg, *Expositional Modes and Temporal Ordering in Fiction*, 65.

⁵² Gerould, "Russian Formalist Theories of Melodrama," 16.

⁵³ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 72.

⁵⁴ *Ibid.*, 71.

⁵⁵ Sternberg, "Telling in Time (II)," 526.

halverwege. Dit kun je afleiden uit het hogere tempo dat ontstaat door een kortere shotduur. Vooral in sequenties 8, 9 en 11 zijn veel momenten van *suspense*, wat je onder andere kunt zien aan de shotduur van shots 330 tot 340, tijdens het gevecht tussen Chung-sook en Geun-sae.

De vertelling in *Parasite* is verder vrij objectief, omdat gedurende de film voornamelijk informatie wordt gegeven over wat personages zeggen en doen.⁵⁶ Alleen tijdens de climax (sequentie 11I) krijgen we ook duidelijk toegang tot wat personages zien en in sequentie 12A krijgen we toegang tot de gedachten van Ki-woo in een voice-over. De vertelling in *Parasite* kan bovendien worden gezien als betrouwbaar, omdat de vertelling vrij communicatief is en de toeschouwer niet opzettelijk op het verkeerde been zet.⁵⁷ Hoewel er bij de *plotwending* sprake is van *surprise*, doordat de toeschouwer het niet kan voorzien, blijkt de *plotwending* de enige mogelijke uitkomst te zijn en voelt de toeschouwer zich niet voorgelogen.

Het melodrama blijkt tenslotte verband te houden met motieven. Zoals Walker bespreekt in zijn boek *Hitchcock's motifs*, zijn motieven een geschikt middel om symbolische betekenissen over te brengen in melodrama's.⁵⁸ Motieven in *Parasite* blijken ook een belangrijke rol te spelen voor de *plotwendingen* en werken daarbij als *planting* voor de *payoff* tijdens de *plotwending*. Daarnaast houden ze verband met *suspense*, *curiosity* en *surprise*, welke relatie ik in het volgende deel over motieven verder uitdiep.

Motieven in Parasite

Landschapssteen

De landschapssteen wordt voor het eerst in sequentie 1E geïntroduceerd als Ki-woos vriend Min-hyuk langskomt en deze cadeau doet aan de Kims. Op dat moment wordt er gelijk betekenis aan de steen gekoppeld: volgens Min-hyuk brengt de landschapssteen materiële rijkdom en Ki-woo noemt het tevens symbolisch. Vanaf dan blijkt inderdaad dat het steeds beter gaat met de Kims, wanneer ze één voor één voor de Parks gaan werken. De landschapssteen is vervolgens pas weer in beeld in sequentie 7A, wanneer de Kims allemaal bij de Parks werken en ze bespreken hoeveel geld er vanuit de Parks richting hen stroomt. De landschapssteen in de achtergrond herinnert aan de originele betekenis: materiële rijkdom. Er is hierdoor een duidelijke ontwikkeling zichtbaar ten opzichte van de introductie van de landschapssteen: de Kims hebben het financieel beter en proosten op meneer Park (de kostwinner). Daarnaast vindt er een herhaling plaats.

Waar Min-hyuk in eerste instantie indruk maakt door een urinerende man aan te spreken en af te schrikken (sequentie 1E), denkt Ki-woo de man ook te kunnen wegjagen en wil daarom met de landschapssteen als wapen op hem af. Zijn vader raadt hem echter aan een fles water te gebruiken. Hier vindt een variatie plaats: in plaats van de man afschrikken zoals Min-hyuk deed, doet het hem niks en wordt Ki-woo zelfs door een buurman overgoten met een emmer water. Deze vergelijking is te

⁵⁶ Bordwell, *Narration in the Fiction Film*, 58.

⁵⁷ Ibid., 60.

⁵⁸ Walker, *Hitchcock's Motifs*, part 1, para. 3.

zien in figuur 1A en 1B. Wanneer ze het voor elkaar denken te hebben, blijkt het falen van Ki-woo de eerste *plant* voor het valse succes van de Kims. Vooral in sequentie 7D en 7E lijkt de familie zich onterecht thuis te voelen in het huis van de Parks en het feit dat ze hun doel hebben bereikt zorgt ervoor dat er geen conflict meer lijkt te zijn dat de plot vooruitstuurt. Het is dan ook in sequentie 7E dat de verwachting ontstaat dat ze betrappt gaan worden door de Parks. Gedurende de scène wordt er *suspense* opgebouwd door Ki-jung die schreeuwt, gevolgd door een bliksemschicht en Ki-taek die doet alsof hij een uitbarsting heeft tegen Chung-sook. Als de bel gaat ontstaat de eerste gedachte dat de Parks er weer zijn en de Kims betrappen. Deze verwachting kunnen we verklaren door de *plant* in shot 45. Als we echter logisch nadenken kunnen we weten dat de Parks niet zouden aanbellen, omdat ze de sleutels hebben. Er is dan ook sprake van *surprise* wanneer de oude huishoudster Moon-gwang voor de deur staat, omdat onze verwachting niet blijkt te kloppen.

Wanneer Ki-taek, Ki-woo en Ki-jung in sequentie 10C zijn gevlucht uit het huis van de Parks, keert de landschapssteen voor het eerst terug. Door *crosscutting* is te zien hoe deze scène voor zowel de Kims als Moon-gwang en Geun-sae het dieptepunt markeert. Ondertussen vindt Ki-woo de landschapssteen in het water en kijkt er aandachtig naar. Uit sequentie 11A blijkt vervolgens dat de steen aan hem vast blijft klampen, waarmee het terugkeren van de landschapssteen in deze scènes laat zien hoe Ki-woos hoop op een betere toekomst blijft bestaan. Wanneer Moon-gwang en Geun-sae het enige obstakel in zijn weg lijken, zegt hij in gesprek met zijn vader (sequentie 11A) bovendien: "I'll take care of it," terwijl hij de landschapssteen omhelst. Door de opmerking van Ki-jung in shot 4 ("he's going on a rampage") en deze belofte van Ki-woo aan zijn vader, is er sprake van *planting*, steeds gekoppeld aan de landschapssteen.

Als de climax nadert, komt de landschapssteen nog een keer in beeld tijdens een gesprek tussen Ki-woo en Da-hye. Uit dit gesprek (shots 229 t/m 232) blijkt dat Ki-woo nog steeds hoop heeft op een betere toekomst en met de landschapssteen in zijn handen zegt hij dat hij naar beneden moet. Op dit moment neemt de *suspense* verder toe, omdat we weten dat Moon-gwang en Geun-sae nog in de kelder vastgebonden zitten en Ki-woo in sequentie 11A zei dat hij het goed gaat maken. Als Ki-woo de lange gang richting de bunker doorloopt voelen we de *suspense* toenemen: hij ademt zwaar en hij kijkt voorzichtig de hoek om (figuur 2A). Omdat we hem volgen en hij alleen op deze 'missie' gaat zonder de rest van zijn familie op de hoogte te stellen, weten we niet wat er gaat gebeuren. De *suspense* neemt verder toe in shot 265, wanneer we door een *low angle* al zien dat Ki-woo wordt aangevallen (shot 265, te zien in figuur 2B). Als Ki-woo na een achtervolging uiteindelijk door Geun-sae met de landschapssteen wordt aangevallen, wordt duidelijk hoe de landschapssteen zich tegen hem lijkt te keren en is er nog weinig over van het geluk en de rijkdom waar de steen voor stond.

De steen maakt een laatste verschijning tegen het einde van de film in sequentie 12C. Tijdens een voice-over zien we dat Ki-woo de landschapssteen in een beekje legt en er eindelijk afstand van doet. Dit kan wijzen op een realistischer plan waar hij geen 'geluk' voor nodig heeft en het feit dat hij het heft in eigen hand wil nemen. Als we na de voice-over weer terugkeren naar Ki-woo in zijn huidige appartement (sequentie 12D), komen we er echter achter dat de beelden die we zien een wensdroom vormen en niet een *flashforward*.

Geur

Geur begint een belangrijke rol te spelen vanaf sequentie 6F wanneer de hele familie Kim werkt bij de Parks, maar Da-song ze bijna ontmaskert door te zeggen dat Ki-taek, Chung-sook en Ki-jung hetzelfde ruiken. Net als de landschapssteen speelt geur een centrale rol in sequentie 7A. De Kims bespreken hierin namelijk dat ze allemaal ander wasmiddel moeten gebruiken, maar komen al snel tot de conclusie dat het komt door de geur van hun kelderwoning. Geur wordt hier dus gekoppeld aan een locatie en is niet iets persoonlijks (zoals een parfum een persoon kan typeren), waarmee wordt benadrukt dat de Kims niet aan de geur kunnen ontsnappen.

Elke keer dat geur een rol speelt vanaf dit moment, blijkt dit onderdeel van de *planting* die Ki-taeks latere handelen verklaart. Zo hoort Ki-taek meneer Park over hem praten in sequentie 9E: hij zegt tegen zijn vrouw dat het naar 'meneer Kim' ruikt en hij omschrijft de geur als iets dat je in de metro ruikt. Ki-taek kan op dit moment niks anders doen dan het aanhoren en ruikt voorzichtig aan zijn shirt (figuur 3A). Vervolgens komt geur terug in sequentie 11C, wanneer Ki-taek mevrouw Park rondrijdt om boodschappen te doen voor Da-songs feestje. Ki-taek ziet dat mevrouw Park het vindt stinken en begrijpt de hint wanneer ze het raampje opendoet (figuur 3B). Tenslotte speelt geur een belangrijke rol tijdens de climax in sequentie 11I.

De *suspense* neemt vanaf sequentie 11I aanzienlijk toe, omdat we Geun-sae volgen op zijn weg naar het tuinfeest. Shot 287 (figuur 4) en 288 dragen hier extra aan bij, omdat we hier Ki-jung en de rest van de gasten met hun rug naar Geun-sae zien staan, dus volledig onwetend over wat hun te wachten staat. Al snel volgt dan ook een complete chaos (zie bijlage 2 vanaf shot 280). Ki-taek verkeert ondertussen in complete shock (shots 311, 313, 318 & 324) omdat er mensen worden neergestoken, maar de Parks alleen denken aan hun eigen zoon. Wanneer hij meneer Park zijn neus ziet dichtknijpen in de buurt van Geun-sae, blijkt dit voor Ki-taek de druppel (figuur 3C) en staat hij op, pakt het mes en steekt meneer Park neer. Ki-jung en Chung-sook kijken vol ongeloof en ook Ki-taek gelooft het niet. Het is ook een moment van shock voor de toeschouwer, omdat er ogenschijnlijk niet direct naartoe wordt gewerkt en er dus sprake is van *surprise*. Als we echter kijken naar de momenten waarop geur eerder een rol speelde, wordt duidelijk dat Ki-taek langzaam een bepaalde woede aan het opbouwen was, waardoor zijn handelen wordt verklaard.

Het woord 'plan'

Het woord 'plan' heeft in de eerste helft van de film positieve connotaties. Wanneer Ki-woo in sequentie 1A wanhopig op zoek is naar een wifesignaal in hun kelderwoning, probeert Chung-sook Ki-taek aan te zetten om mee te helpen: "What's your plan?" Hierdoor doet Chung-sook een beroep op zijn verantwoordelijkheid. Dit is het eerste moment van vele dat het hebben van een plan wordt gekoppeld aan Ki-taek. In sequentie 2C maakt Ki-taek bijvoorbeeld een opmerking naar Ki-woo over het hebben van een plan. Hierdoor krijgen we ook het idee dat Ki-woo weet wat hij doet en dat plannen maken verstandig is. Vervolgens bespreken Ki-woo en Ki-jung in sequentie 5A dat ze een plan nodig hebben om Moon-gwang weg te krijgen. Hier blijkt door een montage al snel dat het plan

lukt, waardoor het hebben van een plan hier wederom aangeeft hoe de Kims het 'voor elkaar' lijken te hebben.

In sequentie 8A blijkt dan voor het eerst dat er een tegenslag is in het plan van de Kims. Zo weet Ki-woo niet wat hij moet doen als Moon-gwang ineens voor de deur staat, omdat het zagezegd niet volgens plan is. Vanaf dat moment zien we dan ook dat het alleen maar bergafwaarts gaat voor de Kims. In sequentie 9C zien we vervolgens nog een neerbuigende opmerking van Ki-taek richting Geun-sae. Het feit dat Geun-sae in een bunker leeft en dit lijkt te relativiseren wijst er voor Ki-taek op dat hij geen plan heeft, terwijl Geun-sae er juist wil blijven wonen. Uit sequentie 10B blijkt vervolgens dat Ki-jung zich zorgen maakt over het plan, terwijl Ki-taek zegt dat hij zijn eigen plan heeft en dat ze zich geen zorgen hoeven te maken. In sequentie 11A blijkt echter dat hij helemaal geen plan heeft.

Wanneer Ki-taek, Ki-woo en Ki-jung in een gymzaal overnachten nadat hun huis is overstroomd, vraagt Ki-woo welk plan zijn vader had. Ki-taek antwoordt hierop dat het beste plan geen plan is, omdat plannen nooit lopen zoals je wil. Deze omslag van zijn vertrouwen in het hebben van een plan kun je verklaren door zijn wanhoop die hij uit (shot 192) na de overstroming van zijn huis. Er vindt op dit moment ook een duidelijke *planting* plaats (shot 194). Hij zegt namelijk dat zonder plan niets fout kan gaan en dat het niet uitmaakt als iets uit de hand loopt. "Whether you kill someone or betray your country. None of it fucking matters." Deze opmerking werkt als *planting* voor de climax, wanneer Ki-taek meneer Park neersteekt. Hoewel we niet zagen aankomen dat dit ging gebeuren, verklaart dit belangrijke gesprek tussen vader en zoon zijn handelen wel achteraf en werkt het dus als een verantwoording voor zijn daad.

Het woord 'plan' wordt voor het laatst genoemd in sequentie 12C, wanneer Ki-woo een brief aan zijn vader schrijft. Hij schrijft dat hij een plan heeft om veel geld te verdienen en we zien een montage van Ki-woo die als volwassen man het huis bezichtigt en uiteindelijk koopt. Door deze montage tijdens de voice-over van Ki-woo zijn wij geneigd de inferentie te maken dat het hem is gelukt. Met het laatste shot van de film wordt echter duidelijk dat dit geen *flashforward* was en wordt benadrukt dat dit slechts de hoop is die Ki-woo nog heeft. Omdat er wordt geïmpliceerd dat het slechts een plan is, kunnen we interpreteren dat het, zoals de meeste plannen in de film, niet zal lukken.

Trappen

De rol van trappen lijkt in de film voornamelijk artistiek gemotiveerd. In en rondom het huis van de Parks dienen shots met trappen een visueel mooi plaatje om zo het meesterwerk van architect Namgoong te benadrukken. Gedurende de film wordt echter duidelijk dat trappen ook een belangrijke functie hebben: als thematisch *device* verticale hoogte aangeven en daarmee het klassenverschil tussen de Kims (wonen in een laaggelegen achterbuurt) en de Parks (wonen op een heuvel) benadrukken. Zo laat de reis van Ki-woo in sequentie 2C en 2D zien hoe hij letterlijk omhoogloopt richting de Parks en benadrukken de trappen die hij oploopt in sequentie 2E en 2G de stijging in klasse wanneer hij in het huis van de Parks is (figuur 5A). Trappen komen dan ook vooral voor in de eerste helft van de film, waardoor de associatie tussen het klimmen van trappen en het stijgen in klasse wordt benadrukt (figuren 5B – 5D). Ook in sequentie 11H is te zien hoe Geun-saes klim uit de

bunker benadrukt dat hij zich altijd onder de Parks bevond en zich nu eindelijk bij de hogere klasse kan voegen (figuur 6). Dit klassenverschil wordt ook in sequentie 2K benadrukt wanneer Ki-woo onderaan een trap staat te praten met mevrouw Park, die bovenaan staat (figuur 7). Op dit moment wordt tevens voor het eerst *surprise* aangewakkerd, omdat Ki-woo hier spontaan het idee krijgt om Ki-jung aan te raden als Da-songs nieuwe kunstlerares. Vanaf dit moment blijken de Kims zonder moeite, maar eerder door toeval op slimme ideeën te komen om één voor één een nieuw lid van de Kims in het leven van de Parks te introduceren (te zien aan de aanduiding van *surprise* in de sequentie-indeling).

Trappen zijn een goed middel om verticale hoogte aan te geven, maar in sequentie 9E dalen Ki-taek, Ki-woo en Ki-jung alsnog onder het niveau van de Parks wanneer ze onder de salontafel verstopt liggen. Dit laat nog eens zien, ook zonder het gebruik van trappen, dat er een verticale hiërarchie wordt gecreëerd tussen de twee families.

Omdat trappen in de film samenvallen met het stijgen en dalen in klasse, is het niet vreemd dat de Kims hun grootste tegenslag ervaren na hun lange afdaling via trappen in sequentie 10A (figuren 8A – 8D). In ongeveer één minuut wordt door longshots van trappen niet alleen de letterlijke afdaling van het huis van de Parks naar dat van de Kims geschetst, maar ook de symbolische afdaling in klasse, waardoor de Kims eenmaal thuis in een ondergelopen huis terecht komen en hun realiteit onder ogen moeten zien: leven in armoede.

Naast de functie van trappen als symbool voor een stijging of daling in klasse, werkt de film onder andere door het gebruik van trappen toe naar sequentie 8C, waarin trappen leiden tot een nieuwe ontdekking. Wanneer Moon-gwang in sequentie 8A voor de deur staat en vraagt binnengelaten te worden, weten we dat er iets gaat gebeuren, alleen niet wat. De *suspense* neemt vanaf dit punt dus toe. Alle visuele middelen die in de film worden gebruikt om klasse aan te duiden, vooral trappen, zorgen ervoor dat we ons onrustig voelen op het moment dat Moon-gwang vraagt of Chung-sook mee naar beneden wil en giechelt (shot 68, figuur 9A). Omdat het gebruik van trappen artistiek verantwoord lijkt te zijn, letten we er niet expliciet op en hebben de visuele middelen in de film eerder een onbewuste werking op ons begrip ervan. Op een moment als dit, neemt de *suspense* dus toe, gevolgd door de *surprise* van de geheime ondergrondse bunker (figuur 9B), terwijl dit achteraf niet onwaarschijnlijk lijkt.

Regen

Een motief dat niet de hele film wordt herhaald, zoals de eerder benoemde motieven, is regen. Dit motief wordt pas geïntroduceerd aan het einde van sequentie 7 en is aanwezig in sequenties 8, 9 en 10. De film motiveert de regen als reden voor het vroegtijdig terugkeren van de Parks, waardoor de *suspense* toeneemt. Regen heeft net als trappen echter de functie om in de genoemde sequenties het verschil tussen de klassen te illustreren. Waar de Kims in sequentie 7E uitkijken op de regen vanuit het grote huis van de Parks, worden ze geconfronteerd met de regen in sequentie 9F wanneer ze gedwongen moeten vluchten nadat de Parks plotseling thuiskomen. Wanneer de Kims in sequentie 10 vervolgens naar huis vluchten, werken regen en trappen samen om het letterlijke hoogteverschil

tussen de Parks en de Kims te illustreren. Zo lopen ze mee met de stroming van het water: naar beneden. De regen werkt in sequentie 10 tevens om de Kims te herinneren aan hun plek in de samenleving, wonend in hun kelderwoning onderaan de sociale ladder.

Daarnaast heeft regen de functie van *foreshadowing* om zo de *payoff* halverwege de film te verklaren. Regen en onweer in sequentie 7E kunnen worden gezien als een middel om te waarschuwen voor de problemen die zullen volgen. Het werkt dus als een voorbode en kan daarom worden gezien als *foreshadowing* van de latere gebeurtenissen. Door de regen en onweer af te zetten tegen het valse bespreken van hun succes, wordt extra benadrukt dat er iets staat te gebeuren. Hoewel we kunnen denken dat de regen een voorbode is voor het ontmaskeren van de Kims, kan het ook geïnterpreteerd worden als het onthullen van de echte gang van zaken: het derde gezin dat een rol blijkt te spelen. Zo wordt Geun-sae ook tijdens de storm ontmaskerd als onderduiker in het huis van de Parks.

Planting and payoff & plotwendingen

Motieven blijken in *Parasite* dus belangrijke betekenissen te dragen en komen vaak terug tijdens belangrijke gebeurtenissen in de plot. Maar hoe werken die motieven dan precies in de vorm van *planting and payoff* en hoe draagt dit bij aan de werking van *plotwendingen*?

Er wordt door *planting* naar drie momenten in de film toegewerkt, waarvan twee *plotwendingen*. In sequentie 1 vindt de eerste grote *plant* plaats, wanneer de Kims de landschapssteen krijgen van Min. Gedurende de film, wordt deze steen in verband gebracht met het verlangen van Ki-woo om succesvol en rijk te worden: oftewel op te klimmen naar een hogere klasse. De landschapssteen werkt in de film dan ook als een motor achter het handelen van Ki-woo en volgt hem, zoals Ki-woo ook zegt in sequentie 11A. Wanneer hij in sequentie 11E vervolgens weer met de steen in zijn handen staat en daarna in sequentie 11G ermee richting de kelder loopt, weet de toeschouwer dat hij de landschapssteen als wapen gaat gebruiken om zo zijn dromen waar te maken. Omdat de toeschouwer de oorzaak weet, maar niet het effect, neemt de *suspense* hier enorm toe.

Plotwending halverwege

Gedurende de eerste helft van de film is het doel van de Kims duidelijk: bij de Parks infiltreren. Wanneer dit is gelukt in sequentie 7, wordt er aandachtig stilgestaan bij het behaalde succes, maar doordat de Kims feesten in het verlaten huis van de Parks, voelen we dat dit onterecht is en er iets staat te gebeuren. Door Chung-sooks uitspraak in sequentie 7E, wordt de verwachting gecreëerd dat de Parks inderdaad onverwacht eerder thuis zijn wanneer de bel gaat. Dit werkt als een *plant*, omdat het een voorbereidend 'narrational device' is dat een verwachting creëert van een toekomstige plotuitkomst.⁵⁹ We worden dus even op het verkeerde been gezet, maar de echte *plotwending* vindt pas plaats wanneer de weg naar de geheime bunker wordt onthuld. Door de ontdekking van de

⁵⁹ Berliner, "Expect the Expected," 175.

bunker in sequentie 8C eerst nog uit te stellen wordt *suspense* opgebouwd, waardoor de *surprise* op het moment van onthulling des te schokkender wordt.

We kunnen de *plotwending* halverwege de film begrijpen door het gebruik van trappen (hoogte) en regen. Beide zijn ingezet om klassenverschillen te benadrukken: omhooglopen wordt geassocieerd met een stijging in klasse, omlaag met een daling in klasse en regen blijkt desastreuus voor de Kims, terwijl het een 'blessing' is voor de Parks. Trappen en hoogte werken dus als *plant* voor de *plotwending* halverwege, wanneer een extra woonlaag onder de grond wordt ontdekt. De toeschouwer had immers achteraf kunnen voorspellen waar de trap in de kelder heen kon leiden. Hoewel de *plotwending* halverwege de film moeilijk te voorspellen was, wordt het onder andere door de betekenis van trappen, als waarschijnlijk ervaren. Trappen zijn namelijk de hele film al in beeld gebracht, wat volgens Tobin nodig is om de betekenis ervan achteraf ook zichtbaar te maken, waardoor de toeschouwer tevreden is als hij of zij terugkijkt.⁶⁰

Regen blijkt daarnaast ook van belang, omdat het tijdens sequentie 7E benadrukt dat er iets staat te gebeuren en daarom werkt als *plant* voor de ontdekking van Geun-sae in de bunker. Een goed voorbeeld van *planting* waarbij een latere gebeurtenis in de plot wordt voorspeld, terwijl het onbeduidende informatie lijkt, vindt plaats in sequentie 6D. De opmerking die meneer Park maakt over Moon-gwangs eetgedrag lijkt geen belangrijke informatie, maar wanneer de toeschouwer er in sequentie 8C achter komt dat Moon-gwang haar man in de bunker stiekem eten gaf, wordt de betekenis van deze opmerking opeens zichtbaar en vindt daarmee de *payoff* plaats. Het is ook niet toevallig dat het regent tijdens deze scène (6D), het enige moment dat het regent in de film, naast sequenties 7, 8, 9 en 10 die volledig tijdens een regenbui en rond de *plotwending* plaatsvinden.

Plotwending climax

De grote *plotwending* tijdens de climax werkt zo bevredigend omdat deze achteraf gezien zo waarschijnlijk is.⁶¹ De motieven die hieraan bijdragen zijn geur en het woord 'plan'. Zoals Tobin stelt moeten verhalen in het begin elementen bevatten met een betekenis die pas later zichtbaar wordt, om een bevredigende 'twist' te kunnen leveren.⁶² Geur wordt in de film ingezet om stapsgewijs duidelijk te maken hoe de Kims en Parks van elkaar verschillen, ook al is het de Kims gelukt bij de Parks te infiltreren. Door de aanleiding voor het handelen van Ki-taek (geur) te introduceren in sequentie 6F en het daarna nog twee keer te benadrukken, kan de *plotwending* achteraf gezien voorspeld worden, waardoor het 'postdictable' wordt.⁶³ Dit zorgt ervoor dat de toeschouwer het wel als eerlijk beschouwt, waardoor we te maken hebben met een bevredigende 'twist'.⁶⁴ Omdat de twee *plants* van geur op dat moment nog niet van belang lijken voor het verloop van de plot, maar deze wel worden herinnerd

⁶⁰ Tobin, "The Cognitive Bias and the Poetics of Surprise," 157.

⁶¹ Sternberg, "Telling in Time," 476.

⁶² Tobin, "The Cognitive Bias and the Poetics of Surprise," 157-158.

⁶³ Bae & Young, "A Use of Flashback and Foreshadowing for Surprise Arousal in Narrative Using a Plan-Based Approach," 162.

⁶⁴ Tobin, "The Cognitive Bias and the Poetics of Surprise," 157.

tijdens de climax, begrijpt de toeschouwer waarom de *plotwending* plaatsvindt en wordt de betekenis van de eerdere geur *plants* vervolgens ook zichtbaar.⁶⁵

Het woord 'plan' werkt ook als een duidelijke *plant* voor de gebeurtenis tijdens de climax, vooral in sequentie 11A. Ki-taek doet in deze scène een bijzondere uitspraak (shot 194), waarmee direct wordt verwezen naar de daad die hij later gaat verrichten. In de context van de scène begrijpen wij het echter niet op die manier, maar als een uiting van zijn wanhoop. Wanneer Ki-taek meneer Park daadwerkelijk neersteekt kunnen we dit gesprek opeens heel anders interpreteren en achteraf gezien blijkt sequentie 11A de climax dan ook te voorspellen en rechtvaardigen.⁶⁶

CONCLUSIE

In dit onderzoek stond de volgende hoofdvraag centraal: *hoe creëert de film cues die bijdragen aan plotwendingen in Parasite?* Om deze vraag te beantwoorden heb ik uiteengezet hoe *Parasite* als melodrama beschouwd kan worden, door de vlakke personages, de vertelling die alles wil communiceren (door *crosscutting*) en 'big scenes' waarin personages hun gevoelens uitspreken. Motieven blijken hierin een belangrijke rol te spelen om betekenis over te dragen en kunnen *suspense*, *curiosity* en *surprise* oproepen bij de toeschouwer, waardoor ze ook direct verband houden met de werking van *plotwendingen*. Het neoformalisme blijkt hiervoor een geschikte invalshoek, door de brede aanpak die het biedt. Ik heb gebruik gemaakt van theorie van Meir Sternberg en Vera Tobin over de *surprise twist* om de *plotwending* als *surprise* te onderzoeken, die voorspelbaar is door *plants* erin te laten als verklaring. Om de *plotwendingen* in *Parasite* te verklaren heb ik vervolgens theorieën over *foreshadowing* (Byung-Chull Bae en R. Michael Young) en *planting and payoff* (Todd Berliner) gebruikt, waarbij ik *foreshadowing* beschouwde als *planting* voor de *payoff*.

Ik heb sequenties 7, 8 en 11 nader onderzocht, omdat hierin de grootste *plotwendingen* plaatsvonden. Door een sequentie-indeling heb ik kunnen aantonen wanneer opvallende motieven terugkeren, *planting and payoff* plaatsvindt en dat de eerste helft van *Parasite* meer wordt getypeerd door *surprise*, terwijl de tweede helft voornamelijk *suspense* aanwakkert. Door een shotprotocol heb ik de relatie tussen shotduur, cameravoering, montage, mise-en-scène, motieven en *planting and payoff* kunnen analyseren. Uit de analyse blijkt dat *Parasite* net als een melodrama meer wordt gekenmerkt door *suspense* dan *curiosity* en dat toeval bijdraagt aan *surprise* in de eerste helft van de film. Motieven hebben als functie om het klassenverschil tussen de Kims en Parks te benadrukken, maar blijken ook te werken als *plant* voor de *payoff* tijdens de *plotwendingen*. Zo dragen geur en het woord 'plan' bij aan de *plotwending* tijdens de climax en dragen trappen en ramen bij aan de *plotwending* halverwege. Hiermee heb ik aangetoond hoe het herhalen van motieven structureel blijkt voor het verloop van de plot en daarmee *plotwendingen*.

⁶⁵ Ibid., 157-158.

⁶⁶ Berliner, "Expect the Expected," 175.

Hoewel dit onderzoek veel licht heeft geworpen op de rol die motieven kunnen spelen voor *planting and payoff* en daarmee bijdragen aan *plotwendingen*, had de analyse uitgebreider kunnen zijn om zo alle mogelijke betekenissen van motieven en hun rol in de *planting and payoff* mee te nemen. Ik heb me nu beperkt tot vijf motieven, maar een analyse over andere motieven (zoals ramen of de tekening van Da-song) kan bijdragen aan het begrip van meer betekenissen die gecommuniceerd worden. Het gebrek aan literatuur over motieven in films die werken als *planting* voor *plotwendingen* biedt daarnaast de mogelijkheid tot vervolgonderzoek waarin deze rol van motieven verder uitgediept kan worden. Het debat rondom de *plotwending* blijkt dus nog genoeg ruimte te hebben voor verdere aanvulling.

BIBLIOGRAFIE

- Bae, Byung-Chull, & R. Michael Young. "A Use of Flashback and Foreshadowing for Surprise Arousal in Narrative Using a Plan-Based Approach." In *Interactive Storytelling*, geredigeerd door Ulrike Spierling & Nicolas Szilas, 156-167. Berlijn: Springer Berlin Heidelberg, 2008.
- Berliner, Todd. "Expect the Expected: Aesthetics of Planting and Payoff." *Narrative* 28, nummer 2 (Lente 2020): 174-199.
- Bordwell, David, Kristin Thompson, & Jeff Smith, *Film Art*. New York: McGraw-Hill Education, 2017.
- Bordwell, David. *Narration in the Fiction Film*. Londen: Methuen & Co. Ltd., 1985.
- Branigan, Edward. *Narrative Comprehension and Film*. Londen: Routledge, 1992.
- Brütsch, Matthias. "From Ironic Distance to Unexpected Plot Twists: Unreliable Narration in Literature and Film." In *Beyond Classical Narration*, geredigeerd door Jan Alber & Per Krogh Hansen, 57-79. Berlijn: De Gruyter, 2014.
- Cha, Sangmi, & Hyonhee Shin. "'Parasite' is the first non-English language film to win Best Picture at the Oscars." *World Economic Forum*, 10 februari, 2020.
<https://www.weforum.org/agenda/2020/02/korea-parasite-historic-oscar-language/>.
- Chatman, Seymour. *Story and Discourse: Narrative Structure in Fiction and Film*. Ithaca: Cornell University Press, 1980.
- Elsaesser, Thomas. "Tales of Sound and Fury: Observations on the Family Melodrama." In *Imitations of Life: a Reader on Film & Television Melodrama*, geredigeerd door Marcia Landy, 68-91. Detroit: Wayne State University Press, 1991.
- Friedman, Seth A. "Cloaked Classification: The Misdirection Film and Generic Duplicity." *Journal of Film and Video* 58, nummer 4 (Winter 2006): 16-28.

- Genette, Gérard. *Narrative Discourse: An Essay in Method*, trans. Jane E. Lewin. Ithaca: Cornell University Press, 1980.
- Gerould, Daniel. "Russian Formalist Theories of Melodrama." *Journal of American Culture* 1, nummer 1 (Lente 1978): 152-168.
- Sternberg, Meir. "Telling in Time (II): Chronology, Teleology, Narrativity." *Poetics Today* 13, nummer 3 (Herfst 1992): 463-541.
- Sternberg, Meir. *Expositional Modes and Temporal Ordering in Fiction*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1978.
- Thompson, Kristin. *Breaking the Glass Armor*. New Jersey: Princeton University Press, 1988.
- Tobin, Vera. "The Cognitive Bias and the Poetics of Surprise." *Language and Literature* 18, nummer 2 (Mei 2009): 155-172.
- Walker, Michael. *Hitchcock's Motifs*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2005.
- Wilson, George. "Transparency and Twist in Narrative Fiction Film." *Journal of Aesthetics & Art Criticism* 64, nummer 1 (Winter 2006): 81-95.

FILMOGRAFIE

Bong Joon-ho, reg. *Parasite*. 2019; Seoul: CJ Entertainment, 2019. Blu-ray, 720p HD.

BIJLAGE 1: SEQUENTIE-INDELING

In de sequentie-indeling heb ik de plotwendingen **gemarkeerd** die centraal staan in dit onderzoek.

De belangrijkste personages zijn:

Familie Kim: Ki-taek (vader), Chung-sook (moeder), Ki-woo (zoon) & Ki-jung (dochter)

Familie Park: meneer Park, mevrouw Park, Da-hye (dochter) & Da-song (zoon)

Moon-gwang (oude huishoudster) & Geun-sae (man)

Sequentie	Scène	Tijd	Toelichting	Verwachting	Planting
1.		<i>(0.35 – 8.04)</i>	<i>Kennismaken met de Kims</i>		
	A	(0:35 – 2:13)	Ki-woo zoekt naar WiFi en vraagt zus en ouders om hulp.		Chung-sook tegen Ki-taek: Our phones have been suspended for weeks, and now the neighbors have shut us out. What's your plan?
	B	(2:13 – 3:00)	Ki-taek helpt Ki-Woo en hij vindt WiFi in het hoogste punt van de badkamer.		
	C	(3:00 – 3:52)	De familie vouwt pizzadozen en laat het raam openstaan voor gratis uitroking van insecten.		
	D	(3:52 – 5:47)	De familie (Ki-taek) heeft hun werk niet goed hebben gedaan, maar ze regelen door wat druk uit te oefenen directe uitbetaling.	Surprise	
	E	(5:47 – 8:04)	De familie viert hun succes en Min komt langs met een landschapssteen als cadeau.		Landschapssteen: zou materiële rijkdom brengen voor families.
2.		<i>(8:04 – 20:36)</i>	<i>Ki-woo gaat als tutor werken bij de Parks</i>		
	A	(8:04 – 10:57)	Min komt met het idee dat Ki-woo zijn oude tutorbaantje kan overnemen.		

	B	(10:57 – 11:22)	Ki-jung vervalst papieren van de universiteit voor Ki-woo.	Surprise	
	C	(11:22 – 12:17)	Ki-taek is onder de indruk van Ki-Jungs skills en Ki-woo gaat naar zijn sollicitatie.		Ki-taek zegt: “So you’ve got a plan!” tegen Ki-woo.
	D	(12:17 – 12:34)	Ki-woo zoekt het huis.		Trappen
	E	(12:34 – 14:24)	Ki-woo wordt binnengelaten door de huishoudster (Moon-gwang), die mevrouw Park gaat halen.		
	F	(14:24 – 15:34)	Mevrouw Park heeft hoge verwachtingen van Ki-woo.		
	G	(15:34 – 15:51)	Mevrouw Park leidt Ki-woo naar boven.		Trappen
	H	(15:51 – 17:18)	Ki-woo geeft Da-hye bijles.		
	I	(17:18 – 19:00)	Mevrouw Park stelt Ki-woo aan Moon-gwang voor en Da-song komt ze aanvallen met pijl en boog.		
	J	(19:00 – 19:29)	Mevrouw Park laat een tekening met een geest van Da-song aan Ki-woo zien en vertelt over zijn talent.		
	K	(19:29 – 20:36)	Mevrouw Park zegt dat Da-song geen art teacher meer heeft en Ki-woo vertelt over Jessica.	Surprise	Trappen
3.		(20:36 – 30:33)	<i>Ki-jung gaat werken als art teacher bij de Parks.</i>		

	A	(20:36 – 20:59)	Ki-jung gaat zich voordoen als Jessica.		Trappen
	B	(20:59 – 21:41)	Da-song en Da-hye kijken stiekem hoe Ki-woo Ki-jung voorstelt aan mevrouw Park.		Trappen
	C	(21:41 – 25:08)	Da-hye ondervraagt Ki-woo over Ki-jung, omdat ze hem leuk vindt en uiteindelijk kussen ze.		
	D	(25:08 – 25:36)	Ki-jung ontmoet Da-song en vraagt mevrouw Park ze alleen te laten.		
	E	(25:36 – 25:54)	Mevrouw Park zit zenuwachtig beneden te wachten en Moon-gwang biedt pruimensap aan.		
	F	(25:54 – 26:22)	Mevrouw Park stelt voor dat Moon-gwang pruimensap naar Ki-jung en Da-song brengt.		Trappen
	G	(26:22 – 29:22)	Ki-jung vertelt over de ‘problemen’ van Da-song en haar hogere tarief en meneer Park stelt voor dat zijn chauffeur haar naar huis brengt.		Trappen
	H	(29:22 – 30:33)	Ki-jung krijgt het idee om haar onderbroek in de auto achter te laten.	Surprise	
4.		(30:33 – 39:10)	<i>Volgende fase van het plan: Ki-taek als chauffeur voor de Parks.</i>		
	A	(30:33 – 31:44)	Ki-jung bespreekt met Ki-woo de val die ze heeft gezet in de auto.	Suspense	
	B	(31:44 – 32:11)	Meneer Park vindt de onderbroek in de auto.		

	C	(32:11 – 35:05)	Meneer Park vertelt mevrouw Park over zijn vondst en zorgen erover, terwijl Ki-jung ze afluistert.		Trappen
	D	(35:05 – 37:04)	Ki-jung vertelt over een betrouwbare chauffeur die ze kent en mevrouw Park is geïnteresseerd.		Trappen
	E	(37:04 – 37:28)	Ki-taek en Ki-woo oriënteren zich op een Mercedes auto.		
	F	(37:28 – 38:04)	Ki-taek wacht op meneer Park op zijn kantoor.		
	G	(38:04 – 39:10)	Meneer Park wordt rondgereden door Ki-taek en is onder de indruk van hem.		
5.		(39:10 – 44:14)	<i>Montage: de huishoudster weggrijpen.</i>		
	A	(39:10 – 39:56)	Ki-jung en Ki-woo bespreken dat het moeilijk is om Moon-gwang weg te krijgen en zeggen dat ze een plan nodig hebben.		Ki-woo zegt dat ze een plan nodig hebben en spuit rode vloeistof uit een zakje op de pizza.
	B	(39:56 – 40:06)	Ki-woo hoort van Da-hye dat perziken verboden zijn in huis.	Surprise	
	C	(40:06 – 40:37)	Ki-woo vertelt dat Moon-gwang erg allergisch is voor perziken en 'infecteert' haar.		
	D	(40:37 – 40:57)	Moon-gwang zit in het ziekenhuis en Ki-taek maakt stiekem een foto van haar.		

	E	(40:57 – 42:48)	Ki-taek laat de foto aan mevrouw Park zien en vertelt dat ze tuberculose heeft. → Afgewisseld door flashback : Ki-taek oefent de tekst die Ki-woo heeft geschreven.		
	F	(42:48 – 43:17)	Ki-jung leest dat mevrouw Park en Ki-taek bijna thuis komen en 'infecteert' Moon-gwang.		Trappen
	G	(43:17 – 44:14)	Mevrouw Park ziet Moon-gwang hoestend wegnemen en Ki-taek 'bebloed' een tissue en laat deze aan mevrouw Park zien.		Trappen
6.		(44:14 – 51:57)	<i>Huishoudster weg, Chung-sook erin.</i>		
	A	(44:14 – 45:40)	Mevrouw Park vraagt of Ki-taek niks tegen haar man wil zeggen over de reden voor ontslag van Moon-gwang.		Trappen
	B	(45:40 – 46:00)	Da-song kijkt toe hoe mevrouw Park Moon-gwang ontslaat.		
	C	(46:00 – 46:19)	Moon-gwang vertrekt.		
	D	(46:19 – 49:41)	Meneer Park vertelt over zijn zorgen over het huishouden en Ki-taek raadt een bedrijf 'The Care' aan.		Regen Meneer Park zegt over Moon-gwang dat ze altijd genoeg voor twee at.
	E	(49:41 – 50:29)	Mevrouw Park belt naar The Care en spreekt Ki-jung.	Suspense	
	F	(50:29 – 51:57)	Chung-sook werkt als huishoudster bij de Parks en Da-song zegt dat zij, Ki-taek en Ki-jung hetzelfde ruiken.		Trappen Geur: Da-song vindt Ki-taek, Chung-sook en Ki-jung hetzelfde ruiken.

7.		(51:57 – 1:02:41)	<i>Succes vieren.</i>		
	A	(51:57 – 53:17)	De familie Kim bespreekt hun succes, terwijl er weer iemand openbaar staat te urineren.		Ki-jung zegt dat de geur van hun kelderwoning in hun kleding blijft hangen.
	B	(53:17 – 53:51)	Ki-woo gaat erop af met een fles water, maar wordt zelf overspoeld terwijl Ki-jung alles filmt.	Suspense	Ki-jung over Ki-woo die met de landschapssteen naar buiten gaat: “He’s going on a rampage.”
	C	(53:51 – 55:20)	De Parks gaan kamperen en mevrouw Park vertelt Chung-sook alles wat ze moet weten.		
	D	(55:20 – 56:31)	De Kims voelen zich erg thuis bij de Parks genieten van de luxe en vrijheid.		
	E	(56:31 – 1:02:53)	De Kims eten en drinken (alcohol) in de woonkamer van de Parks en bespreken hoe goedgelovig ze zijn. Ki-taek doet alsof hij uitbarst tegen Chung-sook, maar dan gaat de deurbel.	Suspense	Regen Chung-sook zegt dat Ki-taek als een kakkerlak zou wegvlugten als meneer Park opeens binnen zou lopen.
8.		(1:02:53 – 1:15:35)	<i>Dit hoort niet bij het plan.</i>		
	A	(1:02:53 – 1:04:23)	Moon-gwang staat bij de deur en vraagt of ze binnen mag komen omdat ze iets was vergeten.	Surprise Suspense	Regen Ki-woo: “This isn’t the plan.”
	B	(1:04:23 – 1:05:07)	Chung-sook laat Moon-gwang binnen, die alleen richting de kelder gaat.		
	C	(1:05:07 – 1:12:07)	Chung-sook gaat kijken waar Moon-gwang blijft en schrikt als ze ziet dat ze probeert een geheime deur naar een	Suspense →	De kabel van de bewaking-camera is doorgeknipt. Trappen

	D	(1:12:07 – 1:15:35)	<p>ondergronds bunker open te krijgen, waar haar man (Geun-sae) vastzit. Ze vertelt hoe hij daar terecht kwam en spreekt om hulp, maar wanneer de Kims worden ontmaskerd, chanteert ze hen met een filmpje.</p> <p>Moon-gwang en Geun-sae genieten van hun vrijheid in het mooie huis, terwijl ze de Kims chanteren. Wanneer ze even zijn afgeleid worden ze aangevallen door de Kims en vechten ze allemaal om de telefoon met het filmpje. Dan gaat de telefoon. → Ondertussen flashback: toen Moon-gwang en Geun-sae genoten dansten in het huis.</p>	<p>Surprise → Curiosity → Suspense</p>	Regen
9.	A	(1:15:35 – 1:16:32)	<p><i>De Parks komen thuis.</i></p> <p>Mevrouw Park belt naar Chung-sook en vertelt dat ze over 8 minuten al thuis zijn.</p>	<p>Surprise →</p>	Regen
	B	(1:16:32 – 1:18:24)	<p>Chung-sook maakt Ram-Don voor de Parks, terwijl de rest van de Kims probeert Moon-gwang en Geun-sae in de kelder te krijgen.</p>	Suspense	Regen
	C	(1:18:24 – 1:23:22)	<p>Ki-taek ziet hoe Geun-sae de lichten boven de trap bedient en berichten in morsecode naar meneer Park stuurt. Hij vertelt aan Ki-taek dat hij graag in de bunker wil blijven wonen. Mevrouw Park vertelt aan Chung-sook dat Da-song een geest heeft gezien bij</p>	Curiosity	<p>Geun-sae zegt dat Da-song morse-code kent.</p> <p>Mevrouw Park zegt dat ze door de beroerte elk jaar weggaan voor zijn verjaardag.</p>

	D	(1:23:22 – 1:23:54)	de keldertrap op zijn verjaardag en dat hij daardoor een beroerte kreeg. → Flashback : toen Da-song een 'geest' zag. → Crosscutting : tussen keuken en bunker.	Suspense	Mevrouw Park zegt dat kinderen binnen 15 minuten hulp moeten krijgen bij een beroerte.
	E	(1:23:54 – 1:30:15)	Ki-taek doet doeken om de monden van Moon-gwang en Geun-se.	Suspense	Ki-taek tegen Geun-sae: "You don't have a plan?"
	F	(1:30:15 – 1:31:44)	Ki-woo en Ki-taek proberen ongezien weg te komen uit het huis. Da-song gaat in de tuin kamperen. Meneer en mevrouw Park gaan op de bank slapen en beginnen elkaar te betasten, terwijl Ki-taek, Ki-jung en Ki-woo onder de tafel verstopt liggen. → Crosscutting : wanneer Ki-woo en Ki-taek proberen weg te komen.	Suspense	Regen Geur: meneer Park vindt het stinken naar Meneer Kim.
10.	A	(1:31:44 – 1:32:53)	<i>Afdaling naar huis.</i>		Regen Trappen
	B	(1:32:53 – 1:34:30)	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek bespreken wat er is gebeurd en hoe nu verder moeten.		Regen, Ki-jung: "What do we do now, what's our plan?" Ki-taek: "I've got my own plan." Regen

	C	(1:34:30 – 1:38:28)	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek proberen hun overstroomde huis te redden, terwijl Moon-gwang aan Geun-sae vertelt dat Chung-sook haar van de trap heeft geduwd. Geun-sae stuurt deze boodschap via de lichten door en Da-song probeert ze te ontcijferen. → Crosscutting : tussen huis Kims, de bunker en de tent van Da-song.	Suspense	Moon-gwang: vertelt Geun-sae dat Chung-sook haar van de trap heeft geduwd. Ki-woo vindt de landschapssteen in het ondergelopen huis.
	D	(1:38:28 – 1:38:45)	Een vlot drijft door de volgelopen straat.		Regen
11.	A	(1:38:45 – 1:41:18)	<i>Twee andere werelden.</i> De Kims worden opgevangen in een gymzaal en Ki-taek zegt tegen Ki-woo dat het beste plan helemaal geen plan is.		Ki-woo omarmt de landschapssteen. Ki-taek zegt dat het beste plan geen plan is. Ki-taek: “Of je nu iemand vermoordt of je land verraad. Het doet er allemaal niet toe.” Ki-woo zegt: “I’ll take care of it.”
	B	(1:41:18 – 1:42:50)	Mevrouw Park en Da-hye nodigen Ki-jung en Ki-woo uit voor de verjaardag van Da-song, terwijl de Kims ontwaken in een lichte chaos. → Crosscutting : tussen het huis van de Parks en de gymzaal	Suspense	
	C	(1:42:50 – 1:44:56)	Mevrouw Park nodigt vrienden uit via de telefoon, terwijl Chung-sook en Ki-taek helpen met de voorbereidingen. Mevrouw Park vindt Ki-taek stinken en hij windt zich een beetje op. → Montage		Geur
	D	(1:44:56 – 1:45:09)	Mevrouw Park ontvangt haar gasten.		

	E	(1:45:09 – 1:46:50)	Ki-woo vraagt aan Da-hye of hij in haar wereld past.		Ki-woo pakt de landschapssteen
	F	(1:46:50 – 1:48:17)	Meneer Park vertelt Ki-taek over het toneelstukje dat ze gaan opvoeren en zet hem even op zijn plaats.	Suspense	
	G	(1:48:17 – 1:49:14)	Ki-jung wil naar Moon-gwang en Geun-sae, maar wordt onderschept door mevrouw Park die haar de rol voor het toneelstukje uitlegt.		Ki-jung zegt dat haar vader het had over een plan, maar ze wil zelf naar beneden gaan. Ki-woo loopt met de landschapssteen.
	H	(1:49:14 – 1:51:13)	Ki-woo wil Moon-gwang en Geun-sae met de landschapssteen afmaken, maar Geun-sae achtervolgt hem uit de bunker en gooit de steen op zijn hoofd.	Suspense	Landschapssteen Trappen
	I	(1:51:13 – 1:56:00)	Geun-sae steekt Ki-jung neer met een mes, Da-song krijgt een beroerte, Chung-sook valt Geun-sae aan, Da-hye vlucht met Ki-woo op haar rug, meneer Park wil de sleutels van de auto, maar Ki-taek steekt hem neer en vlucht.	Suspense Surprise	Geur
12.		(1:56:00 – 2:07:00)	<i>Ontwaken.</i>		
	A	(1:56:00 – 2:00:13)	Ki-woo heeft een hersenoperatie gehad en wanneer hij het huis bekijkt, ziet hij een boodschap via de lampen die van zijn vader is. → Voice-over : Ki-woo vertelt over de gebeurtenissen nadat hij wakker werd.	Curiosity	
	B	(2:00:13 – 2:03:57)	Ki-woo ontcijfert de boodschap van Ki-taek. Ki-taek zegt dat hij is gevluht naar de bunker.		

	C	(2:03:57 – 2:06:21)	<p>→ Flashback: naar moment dat Ki-taek de brief schrijft en hoe hij vluchtte naar de bunker.</p> <p>Ki-woo schrijft naar zijn vader dat hij van plan is om veel geld te verdienen om het huis te kopen, zodat Ki-taek zich daar weer bij zijn familie kan voegen.</p>		<p>Ki-woo schrijft naar zijn vader dat hij een plan heeft gemaakt. Ki-woo neemt afscheid van de landschapssteen.</p>
	D	(2:06:21 – 2:07:00)	<p>Ki-woo zit nog steeds in zijn oude huis.</p>	Surprise	

BIJLAGE 2: SHOTPROTOCOL

Voor de cameravoering heb ik genoteerd van welk kader sprake is en als er een opvallende camerabeweging (pan, tilt, tracking, crane of zoom) of een opvallend camerastandpunt is (low angle of high angle), welke dat was. Voor het noteren van het kader heb ik de volgende afkortingen gebruikt: ELS (extra long shot), VLS (very long shot), LS (long shot), KS (knee shot), MS (medium shot), MCU (medium close-up), CU (close-up), BCU (big close-up) en OTS (over-the-shoulder shot). Een groot gedeelte van de film is geschoten door een handheld camera of steadycam, dus ik heb dit alleen genoteerd als de camera opvallend veel bewoog. Bij het noteren van de montage heb ik genoteerd of er sprake was van bijvoorbeeld *crosscutting*, een SRS (shot reverse shot), slowmotion, een flashback of een shot in een montage. Daarnaast heb ik onder in de kolom aangegeven wat de overgang naar het volgende shot is (cut, dissolve etc.).

Analyseprotocol van sequentie 7

Shot	Shotduur in sec	Camera-voering	Montage	Mise-en-scène	Narratieve informatie	Motief	Planting	Payoff
1	51:57 – 53:01 64	MS, steady- cam, achter Ki- woo langs	 Cut	De Kims zitten aan tafel in het donker met blikken drinken in hun handen. Ze zitten wat voorovergebogen en dicht bij elkaar.	Ze bespreken hoe ze hun kleding apart zouden moeten wassen, maar zijn vooral blij met de hoeveelheid geld die vanuit de Parks naar hen stroomt.	Geur, landschapssteen	Ki-jung zegt dat de geur van hun kelderwoning in hun kleding blijft hangen.	
2	53:01 – 53:06 5	MCU, steady- cam	 Cut	Buiten brandt straatverlichting, door het raam is een urinerende man zichtbaar.	Er staat iemand buiten te urineren en Ki-woo bedenkt wat hij ertegen gaat doen.	Landschapssteen		
3	53:06 – 53:08 2	CU, steady- cam	 Cut in beweging	De landschapssteen ligt op een houten tafeltje achter Ki-taek en Chung-sook.	Ki-woo pakt de landschapssteen.	Landschapssteen		

4	53:08 – 53:16 8	KS, tracking		De gang is met een tl-buis verlicht, terwijl het huis nog erg donker lijkt.	Ki-woo gaat met de steen naar buiten, maar Ki-taek geeft hem in plaats daarvan een waterfles.	Landschapssteen	Ki-woo wil met de steen naar buiten om de man een lesje te leren. Ki-jung over Ki-woo “He’s going on a rampage.”	
5	53:16 – 53:25 9	KS, pan naar rechts, OTS		Buiten is het schemerend.	Ki-woo spreekt de urinerende man aan en gooit water richting hem.			
6	53:25 – 53:30 5	MS, lichte tilt omhoog		Ki-jung kijkt lachend naar buiten.	Ki-jung kijkt naar buiten en pakt haar telefoon.			
7	53:30 – 53:40 10	CU		Ki-jung heeft een smartphone vast.	Ki-jung filmt Ki-woo en lacht hem uit.			
8	53:40 – 53:50 10	LS		Door het raam heen zie je wat buiten gebeurt.	Ki-woo krijgt een emmer water over zich heen van een buurman.			
9	53:50 – 53:54 4	MS, low angle		De zon schijnt door de zonnebril die Da-song vastheeft.	Da-song houdt een zonnebril voor te zon.			
10	53:54 – 53:57 3	LS, high angle		Da-song staat met zijn blote voeten in het gras, tegen de zon in te kijken.	Da-song bespreekt het weer via een walkietalkie.			
11	53:57 – 54:34 37	MCU Pan naar links, pan naar rechts,		De familie Park zit in de keuken, ze dragen ‘vrijetijdsleding’	Meneer Park praat met Da-song via de walkietalkie. Ze gaan kamperen			

		pan naar rechts, KS	Cut		voor Da-songs verjaardag, maar Da-hye wil er onderuit komen.			
12	54:34 – 54:49 15	LS, lichte low angle	Cut	De grote kelder heeft een betonnen plafond en betonnen muren. Er staan hier en daar wat spullen en het is donker.	Mevrouw Park stuurt Chung-sook aan om spullen te pakken.	Trappen		
13	54:49 – 54:53 4	MS, lichte high angle	Cut	Drie verschillende honden, klein tot medium groot.	Mevrouw Park vertelt Chung-sook hoe de honden heten.			
14	54:53 – 55:02 9	KS	Cut	Mevrouw Park en Chung-sook zitten in de woonkamer, terwijl Da-hye en meneer park achter ze langs van de trap aflopen.	Mevrouw Park legt Chung-sook uit welk voer de honden nodig hebben.			
15	55:02 – 55:11 9	OTS	Cut	De auto rijdt weg uit een donkere garage, terwijl buiten ze zon volop schijnt.	Mevrouw Park roept nog de laatste instructies naar Chung-sook, terwijl ze wegrijden.			
16	55:11 – 55:21 10	LS	Cut	Chung-sook staat in de garage naast een mercedes.	Mevrouw Park zwaait Chung-sook uit, terwijl ze wegrijden.			
17	55:21 – 55:33 12	MS	Cut	Chung-sook en Ki-taek liggen op een blauwe bank helemaal uitgeteld.	Chung-sook en Ki-taek lagen te slapen en Chung-sook ontwaakt.			

18	55:33 – 55:40 7	OTS	Cut	Ki-woo ligt in de zonnige tuin op het gras met een boek.	Chung-sook ziet Ki-woo buiten een boek liggen lezen.			
19	55:40 – 55:45 5	MCU	Cut	Chung-sook en Ki-taek zien er vermoeid uit.	Chung-sook en Ki-taek vragen waarom Ki-woo buiten ligt.			
20	55:45 – 55:53 8	LS	Cut	Ki-woo ligt in de zonnige tuin op het gras met een boek.	Ki-woo zegt dat hij naar lucht van thuis staart.			
21	55:53 – 56:00 7	MCU	Cut	Ki-woo staat bij de grote en rijk gevulde koelkast.	Ki-woo drinkt water uit de koelkast en vraagt of Chung-sook ook wil.			
22	56:00 – 56:06 6	MS	Cut	De badkamer is erg modern en groot.	Ki-jung ligt in bad tv te kijken en Ki-woo vraagt of ze water wil.			
23	56:06 – 56:09 3	VLS	Cut	De glazen fles rolt over de vloer rustig naar het bad waar Ki-jung inzit.	Ki-woo rolt een fles water naar Ki-jung.			
24	56:09 – 56:16 7	VLS	Cut	Ki-woo loopt nonchalant rond en ziet er vrolijk uit.	Ki-woo loopt Da-hyes kamer in en ploft op haar bed.			
25	56:16 – 56:21 5	MS	Cut	Er liggen gekleurde boekjes in een houten kist, waar Ki-woo nonchalant doorheen spit.	Ki-woo pakt een boekje uit een kist naast Da-hyes bed.			
26	56:21 – 56:31	ELS		De Kims zitten buiten in de tuin voor het enorme	Ki-taek, Ki-woo en Ki-jung kijken toe hoe Chung-sook			

	10		Cut	huis van de Parks, terwijl het al donker is.	aan het kogelslingeren is.			
27	56:31 – 56:35 4	MCU	Cut	4 whiskyglazen staan op een rommelige tafel.	Er worden glazen met alcohol ingeschonken.			
28	56:35 – 56:43 8	KS	Cut	De tafel ligt vol met eten en drank, er is slechts sfeerverlichting.	De Kims zitten rond de bank en salontafel te drinken, terwijl Ki-taek zegt hoe 'classy' het is.			
29	56:43 – 56:48 5	OTS (LS)	Cut	Buiten regent het en is het donker.	Ki-taek reflecteert op hun geluk.	Regen		
30	56:48 – 56:53 5	CU	SRS Cut	Chung-sook kijkt een beetje verward/vragend.	Chung-sook vraagt aan Ki-woo wat het boekje is dat hij bij zich draagt.			
31	56:53 – 57:16 23	CU	SRS Cut	Ki-woo kijkt wat blozend en houdt het dagboek van Da-hye nonchalant vast.	Ki-woo vertelt dat het Da-hyes dagboek, Ki-jung pakt het af en Ki-woo vertelt dat ze elkaar leuk vinden.			
32	57:16 – 57:19 3	MCU	SRS Cut	Ki-taek en Chung-sook zitten aandachtig te luisteren.	Ki-taek en Chung-sook horen hoe Ki-woo vertelt over Da-hye.			
33	57:19 – 57:30 11	CU	SRS	Ki-woo giechelt een beetje bij zijn gedachten.	Ki-woo wil vertellen wat er een tijdje terug			

			Cut		gebeurde, maar hij houdt zich in.			
34	57:30 – 58:03 33	KS		De tafel ligt vol met eten en drank, er is slechts sfeerverlichting.	Ki-taek en Chung-sook beelden zich in hoe het zou zijn als Da-hye hun schoondochter is en lachen erom.			
			Cut					
35	58:03 – 58:12 9	OTS	SRS	Chung-sook kijkt vriendelijk.	Chung-sook zegt dat ze Da-hye mag.			
			Cut					
36	58:12 – 58:18 6	OTS	SRS	Ki-woo kijkt vrolijk en een beetje beschaamd.	Ki-woo zegt dat ze aan het dagdromen zijn.			
			Cut					
37	58:18 – 58:25 7	OTS		Chung-sook kijkt een beetje beduusd.	Ki-woo vertelt dat hij acteurs kan inhuren om zijn ouders te spelen als hij gaat trouwen met Da-hye.			
			Cut					
38	58:25 – 58:40 15	OTS, pan naar rechts, tilt omhoog, pan naar links & tilt omlaag		Ki-woo wijst naar Ki-jung, die vermoeid overeind komt en een karaf drank pakt.	Ki-woo vertelt hoe Ki-jung baantjes heeft gehad als actrice in bruiloften. Ki-jung vertelt over haar ervaring en Chung-sook zegt dat ze daarom zo goed is in acteren.			
			Cut					
39	58:40 – 59:06	CU, pan naar rechts		Ki-taek lacht spottend om mevrouw Park.	Ki-taek zegt dat acteren één ding is, maar de Parks			

	26		Cut		gewoon goedgevolg zijn, maar ook aardig ondanks dat ze rijk zijn.			
40	59:06 – 59:20 14	LS	Cut	Chung-sook maakt veel gebaren met haar armen.	Chung-sook zegt dat ze ook aardig zou zijn als ze rijk was.			
41	59:20 – 1:00:25 65	MCU, pan naar rechts, pan naar links, handheld	Cut	Ki-taek zoekt bevestiging bij Ki-woo en Ki-jung schreeuwt halfdronken richting de twee, terwijl er een bliksemflits is buiten.	Ki-taek en Chung-sook bespreken hoe geld ervoor zorgt dat de Parks geen haat kennen. Ki-taek bespreekt met Ki-woo dat de oude chauffeur vast een betere baan heeft nu. Ki-jung zegt dat ze zich met hun eigen gezin moeten bezighouden.			
42	1:00:25 – 1:00:31 6	OTS (LS)	Cut	De Kims kijken naar de regen en het onweer buiten.	Ki-woo benoemt hoe bijzonder het is dat de bliksemflits kwam terwijl Ki-jung schreeuwde.	Regen		
43	1:00:31 – 1:00:58 27	MCU	Cut	Ki-jung en Ki-woo proosten en Ki-jung gaat op haar buik liggen. Ze kijkt afwezig.	Ki-woo bespreekt hoe Ki-jung als enige van hun familie in het huis van de Parks past.			

44	1:00:58 – 1:01:20 22	OTS (MS)		Ki-woo kijkt enthousiast naar Ki-jung, die ligt te eten en wat lacht.	Ki-woo vraagt aan Ki-jung welke kamer ze zou willen als het hun huis was en Ki-jung zegt dat ze eerst wil en er dan over na gaat denken.			
			Cut					
45	1:01:20 – 1:02:08 48	MCU, pan naar links, pan naar rechts, lichte pan naar links, snelle pan naar links		Chung-sook maakt Ki-taek wat belachelijk en hij raakt er geïrriteerd van. Ki-woo schrikt van Ki-taek.	Ki-taek zegt dat ze al in het huis wonen, maar Chung-sook zegt dat Ki-taek als een kakkerlak zou wegvluchten als meneer Park opeens binnen zou lopen. Ki-taek veegt met veel agressie de tafel leeg.		Chung-sook zegt dat Ki-taek als een kakkerlak zou wegvluchten als meneer Park opeens binnen zou lopen.	
			Cut					
46	1:02:08 – 1:02:09 1	OTS		Chung-sook kijkt geïrriteerd naar Ki-taek.	Ki-taek heeft het shirt van Chung-sook stevig vast.			
			Cut					
47	1:02:09 – 1:02:13 4	CU, pan naar rechts, MCU		Ki-woo kijkt verbaasd.	Ki-woo en Ki-jung vragen wat er aan de hand is.			
			Cut					
48	1:02:13 – 1:02:36 23	OTS, MCU		Chung-sook en Ki-taek beginnen te lachen. Chung-sook houdt Ki-taeks arm in een greep.	Ki-woo zegt dat Ki-taek moet stoppen. Ki-taek zegt dat het een grap was en Chung-sook zegt dat hij een			

			Cut		probleem zou hebben als het geen grap was.			
48	1:02:36 – 1:02:42 6	MCU		Ki-jung kijkt verward en met een vies gezicht.	Ki-jung komt erachter dat ze hondensnoepjes at. Dan gaat de deurbel.			
48	1:02:42 – 1:02:53 11	VLS		De Kims kijken richting de deur en Ki-woo staat op.	Ki-woo vraagt zich af wie er zo laat nog voor de deur staat.			

Analyseprotocol van sequentie 8:

Shot	Shotduur in sec	Camera-voering	Montage	Mise-en-scène	Narratieve informatie	Motief	Planting	Payoff
49	1:02:53 – 1:02:57 4	CU		Een monitor laat zien dat Moon-gwang buiten voor de deur staat. Ze heeft haar capuchon op en schuilt voor de regen.	Moon-gwang staat voor de deur.	Regen		
50	1:02:57 – 1:03:01 4	MCU		Chung-sook kijkt verward naar Ki-woo en de monitor.	Chung-sook vraagt aan Ki-woo wat ze daar doet.			
51	1:03:01 – 1:03:04 3	OTS		Moon-gwang gaat dichterbij de camera staan.	Moon-gwang blijft aanbellen.	Regen		

52	1:03:04 – 1:03:07 3	MCU	Cut	De Kims kijken verward en bezorgd naar de monitor.	Moon-gwang blijft aanbellen en Ki-taek wordt zenuwachtig.			
53	1:03:07 – 1:03:12 5	CU	Cut	Moon-gwang kijkt afwachtend.	Moon-gwang blijft aanbellen en Chung-sook neemt op.	Regen		
54	1:03:12 – 1:03:13 1	CU	Cut	Chung-sook kijkt een beetje sceptisch.	Chung-sook vraagt wie er bij de deur staat.			
55	1:03:13 – 1:03:17 4	OTS	Cut	Moon-gwang klinkt zenuwachtig.	Moon-gwang komt niet goed uit haar worden.	Regen		
56	1:03:17 – 1:03:22 5	CU	Cut	Chung-sook reageert met onbegrip.	Moon-gwang vertelt dat ze daar lang heeft gewerkt.			
57	1:03:22 – 1:03:33 11	OTS, tilt omhoog	Cut	Boven de monitor hangt een foto van de 3 honden.	Moon-gwang vertelt dat er een foto van de 3 honden boven de monitor hangt.	Regen		
58	1:03:33 – 1:03:37 4	CU	Cut	Chung-sook kijkt sceptisch naar de monitor.	Chung-sook vraagt wat ze komt doen.			
59	1:03:37 – 1:03:42 5	CU	Cut	Moon-gwang lacht Chung-sook uit in de camera.	Moon-gwang vraagt of Chung-sook haar opvolger is.	Regen		
60	1:03:42 – 1:03:45 3	CU	Cut	Chung-sook kijkt beduusd.	Moon-gwang lacht.			

61	1:03:45 – 1:04:02 17	CU	Cut	Moon-gwang lacht en vertelt met wat twijfel haar verhaal.	Moon-gwang vertelt dat ze iets is vergeten in de kelder.	Regen		
62	1:04:02 – 1:04:09 7	LS	Cut	Moon-gwang staat in de regen voor de camera buiten het huis.	Moon-gwang vertelt dat ze met veel haast het huis uit is gegooid.	Regen		
63	1:04:09 – 1:04:14 5	CU	Cut	Moon-gwang kijkt 'lief' de camera in.	Moon-gwang vraagt of ze naar binnen mag.	Regen		
64	1:04:14 – 1:04:21 7	CU, pan naar links, OTS	Cut	Ki-woo kijkt angstig.	Chung-sook vraagt aan de familie wat ze moeten doen.	'Plan'	Ki-woo zegt dat dit geen onderdeel is van het 'plan'.	
65	1:04:21 – 1:04:33 12	OTS	Cut	Chung-sook doet de deuren open, waar Moon-gwang dankbaar achter staat.	Chung-sook laat Moon-gwang binnen.			
66	1:04:33 – 1:04:37 4	VLS	Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek verstoppen zich terwijl Chung-sook Moon-gwang binnenlaat.	Chung-sook biedt Moon-gwang aan haar jas uit te doen, maar Moon-gwang loopt door.			
67	1:04:37 – 1:04:51 14	KS, pan naar rechts, OTS	Cut	Moon-gwang loop wat gehaast richting de kelder en Chung-sook kijkt sceptisch.	Moon-gwang zegt dat ze zo weer weg is en Chung-sook vraagt wat ze was vergeten.			
68	1:04:51 – 1:05:07 16	CU		Moon-gwang kijkt glimlachend naar Chung-sook; ze is slecht belicht.	Moon-gwang vraagt of ze mee wil, maar dat wil ze niet. Dan loopt	Trappen		

			Cut		Moon-gwang naar beneden.			
69	1:05:07 – 1:05:12 5	CU	Cut	Het is donker en het regent buiten.	De kabel van de bewaking-camera is doorgeknipt.		De kabel van de bewaking-camera is doorgeknipt.	
70	1:05:12 – 1:05:21 9	MS	Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek staan verstoep om de hoek van de keuken.	Ki-woo probeert de aandacht te trekken van Chung-sook.			
71	1:05:21 – 1:05:35 14	MS, pan naar rechts, LS, zoom in	Cut	Chung-sook staat met een zucht op.	Ki-woo signaleert naar Chung-sook dat ze naar beneden moet.			
72	1:05:35 – 1:05:53 18	MS, pan naar links, pan naar rechts, OTS	Cut	De kelder is slecht verlicht en Moon-gwang hangt tussen de muur en de kast.	Chung-sook loopt de kelder in en ziet Moon-gwang een kast proberen weg te duwen.	Trappen		
73	1:05:53 – 1:05:56 3	MCU	Cut	Moon-gwang klinkt wanhopig en Chung-sook kijkt bezorgd.	Moon-gwang vraagt hulp om een kast weg te duwen.			
74	1:05:56 – 1:06:00 4	OTS	Cut	Moon-gwang kreunt van het zware werk.	Moon-gwang zegt dat Chung-sook moet trekken aan de kast; ze komt helpen.			
75	1:06:00 – 1:06:02 2	MS, low angle	Cut	Chung-sook kijkt bezorgd.	Chung-sook trekt aan de kast.			
76	1:06:02 – 1:06:03	CU, low angle		Moon-gwang kreunt.	Moon-gwang kreunt.			

	1		Cut					
77	1:06:03 – 1:06:06 3	MS, tilt omlaag, tilt omhoog	Cut	Er ligt iets onder de kast.	Chung-sook ziet dat er iets vastzit onder de kast.			
78	1:06:06 – 1:06:07 1	CU	Cut	Chung-sook heeft het rooster vast dat onder de kast ligt.	Chung-sook trekt een rooster onder de kast vandaan.			
79	1:06:07 - 1:06:07 0.5	CU	Cut	De kast schuift opzij.	Chung-sook valt om.			
80	1:06:07 – 1:06:10 3	Handheld, Moon- gwang volgend.	Cut	Chung-sook kijkt bezorgd.	Moon-gwang valt op een kist en rolt daarvan af.			
81	1:06:10 – 1:06:14 4	MS, tilt omhoog	Cut	Moon-gwang stompelt omhoog en loopt langs Chung-sook.	Chung-sook vraagt hoe het met Moon-gwang gaat, die vraagt of ze haar liet schrikken.			
82	1:06:14 – 1:06:16 2	KS, low angle	Cut	Ki-woo houdt zich gedeinsd.	Ki-woo kijkt vanaf de trap toe.			
83	1:06:16 – 1:06:21 5	OTS	Cut	Moon-gwang schuift gehaast de kast nog wat opzij.	Moon-gwang bedankt Chung- sook.			
84	1:06:21 – 1:07:00 39	LS, zoom in, OTS, handheld naar linksbove n, low		Achter de deur brandt groenig tl- licht. We volgen Chung-sook door betonnen smalle gangen, trappen af	Moon-gwang opent een deur en roept "honey". De Kims kijken elkaar verward en angstig aan.	Trappen		Trappen leiden naar een lagere klasse → in de bunker bevindt zich de laagste,

		angle, handheld naar rechts, MS, handheld Chung-sook volgend	Cut	en hoeken om, tot we in een donkere ruimte komen.	Chung-sook volgt Moon-gwang een bunker in, waar ze Moon-gwangs man aantreffen.			schuilende klasse.
85	1:07:00 – 1:07:04 4	MS	Cut	Chung-sook kijkt verafschuwd om zich heen, terwijl Moon-gwang wanhopig klinkt.	Moon-gwang verzorgt haar man terwijl Chung-sook om zich heen kijkt.			
86	1:07:04 – 1:07:12 8	KS, lichte high angle	SRS Cut	Moon-gwang zit bij haar man aan bed, die er verwaarloost bij ligt.	Moon-gwang legt aan haar man uit dat de kast vastzat.			
87	1:07:12 - 1:07:18 6	MS	SRS Cut	Chung-sook kijkt verafschuwd om zich heen.	Geun-sae snapt dat hij daarom niet naar buiten kon. Chung-sook vraagt wat er aan de hand is.			
88	1:07:18 – 1:07:27 9	KS, lichte high angle	SRS Cut	Moon-gwang kijkt smekend naar Chung-sook. Geun-sae drinkt melk uit een flesje.	Moon-gwang probeert het vertrouwen van Chung-sook te winnen.			
89	1:07:27 – 1:07:30 3	MS	SRS Cut	Chung-sook kijkt angstig.	Chung-sook schrikt ervan dat Moon-gwang haar naam weet.			
90	1:07:30 – 1:07:35 5	MS	SRS Cut	Moon-gwang heeft Geun-sae vast, die naar haar kijkt.	Moon-gwang zegt dat ze nog steeds met Da-song sms't.			

91	1:07:35 – 1:07:37 2	MS	SRS Cut	Chung-sook kijkt boos.	Chung-sook kijkt boos.			
92	1:07:37 – 1:07:44 7	MS	SRS Cut	Moon-gwang kijkt zielig naar Chung-sook.	Moon-gwang vertelt dat ze wist dat de Parks aan het kamperen waren en daarom langskwam.			
93	1:07:44 – 1:07:45 1	MS	SRS Cut	Chung-sook kijkt vol afschuw naar Moon-gwang.	Chung-sook kijkt vol afschuw naar Moon-gwang.			
94	1:07:45 – 1:07:51 6	MS, low angle	 Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek bewegen voorzichtig.	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek sluipen de trap af in de bunker. Ze horen Moon-gwang zeggen dat Chung-sook zich geen zorgen hoeft te maken.	Ki-woo houdt zijn shirt voor zijn neus om de geur te maskeren.		
95	1:07:51 – 1:07:57 6	MCU	SRS Cut	Moon-gwang houdt een tang in haar hand en kijkt lief naar Chung-sook.	Moon-gwang zegt dat ze het draad van de bewakingscamera heeft doorgeknipt en noemt Chung-sook 'sis'.			Moon-gwang heeft het draad van de bewakingscamera doorgeknipt
96	1:07:57 – 1:07:59 2	MCU	SRS Cut	Chung-sook wordt boos op Moon-gwang.	Chung-sook zegt dat ze haar niet zo moet noemen.			
97	1:07:59 – 1:08:08	MCU	SRS	Geun-sae drinkt het flesje leeg.	Moon-gwang stelt zichzelf en haar man voor.			

	9		Cut					
98	1:08:08 – 1:08:10	MCU	SRS	Chung-sook kijkt vol afschuw.	Geun-sae zegt dat het drinken lekker is.			
	2		Cut					
99	1:08:10 – 1:08:14	MCU	SRS	Moon-gwang pelt een banaan voor Geun-sae.	Geun-sae vraagt wat er met Moon- gwangs gezicht is gebeurd.			
	4		Cut					
100	1:08:14 – 1:08:19	MCU	SRS	Chung-sook kijkt vol afschuw.	Chung-sook vraagt of Moon- gwang eten voor Geun-sae stal.			
	5		Cut					
101	1:08:19 – 1:08:27	MCU	SRS	Geun-sae eet een banaan.	Moon-gwang zegt dat ze het eten zelf heeft betaald.			
	8		Cut					
102	1:08:27 – 1:08:29	MCU	SRS	Chung-sook kijkt bezorgd.	Chung-sook vraagt aan Moon- gwang hoelang Geun-sae daar al zit.			
	2		Cut					
103	1:08:29 – 1:08:32	MCU, lichte pan naar links.	SRS	Moon-gwang kijkt moeilijk en richt zich tot Geun-sae.	Moon-gwang vraagt aan Geun- sae of hij er al 4 jaar zit.			
	3		Cut					
104	1:08:32 – 1:08:35	MCU		Ki-woo kijkt vol verbazing.	Ki-woo kijkt naar Ki-jung als hij hoort hoelang Geun-sae er al zit.			
	3		Cut					
105	1:08:35 – 1:08:47	MCU, pan naar rechts		Moon-gwang kijkt zielig naar Chung- sook.	Moon-gwang begint te vertellen hoe de architect 4 jaar geleden ging verhuizen en de			
	12							

			Cut		Parks er kwamen wonen.			
106	1:08:47 – 1:08:52 5	LS		In de bunker staat een bed, een bureau met lamp en allerlei losse spullen.	Chung-sook loopt rond, terwijl Moon-gwang vertelt hoe ze haar man naar de bunker heeft gebracht.			
			Cut					
107	1:08:52 – 1:08:56 4	MCU		Ki-woo en Ki-jung kijken nieuwsgierig en zenuwachtig.	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek staan om de hoek af te luisteren.			
			Cut					
108	1:08:56 – 1:09:07 11	MCU, lichte high angle		Moon-gwang zit wat ingetogen.	Moon-gwang vertelt dat de architect niet aan de Parks heeft verteld dat er een bunker is.			
			Cut					
109	1:09:07 – 1:09:16 9	MS, handheld Chung- sook volgt camera, pan naar links.		Aan het einde van een gang staat een wc en een wastafel. Ze zien er vies uit.	Chung-sook loopt rond en zegt dat ze snapt hoe het is gebeurd.			
			Cut					
110	1:09:16 – 1:09:21 5	LS, lichte tilt omhoog.		Chung-sook pakt haar telefoon en Moon-gwang werpt zich aan haar voeten.	Chung-sook zegt dat ze de politie moet bellen.			
			Cut					
111	1:09:21 – 1:09:24 3	MCU, high angle	SRS	Moon-gwang zit met haar handen tegen elkaar, smekend aan de voeten van Chung-sook.	Moon-gwang smeekt Chung-sook om niet te bellen, omdat ze net als zij 'needy' is.			
			Cut					

112	1:09:24 – 1:09:26 2	MCU, low angle	SRS Cut	Chung-sook kijkt geïrriteerd	Chung-sook zegt dat ze niet 'needy' is.			
113	1:09:26 – 1:09:34 8	MCU, high angle, tilt omhoog	SRS Cut	Moon-gwang wijst naar Geun-sae, die nog de banaan eet.	Moon-gwang zegt dat zij en Geun- sae dat wel zijn.			
114	1:09:34 – 1:09:36 2	MCU, Low angle	SRS Cut	Chung-sook kijkt peinzend.	Chung-sook twijfelt en Moon- gwang blijft smeken.			
115	1:09:36 – 1:09:43 7	MCU, pan naar rechts	 Cut	Geun-sae eet in een keer de banaan op.	Moon-gwang vertelt hoe de incassobureaus na 4 jaar nog naar Geun-sae zoeken.			
116	1:09:43 – 1:09:45 2	CU	SRS Cut	Chung-sook kijkt teleurgesteld.	Chung-sook vraagt of ze 'loan sharks' hebben gebruikt.			
117	1:09:45 – 1:09:49 4	CU	SRS Cut	Moon-gwang begint te huilen.	Moon-gwang knikt en Geun-sae zegt dat het zijn schuld is.			
118	1:09:49 – 1:09:55 6	MCU	 Cut	Geun-sae houdt de bananenschil in zijn hand.	Geun-sae vertelt dat zijn cake-shop failliet ging.			
119	1:09:55 – 1:09:59 4	CU	 Cut	Ki-taek kijkt nieuwsgierig.	Ki-taek luistert naar Geun-sae.			
120	1:09:59 – 1:10:05	MCU, high angle	SRS	Moon-gwang houdt een geel pakketje vast.	Moon-gwang biedt Chung-sook geld aan.			

	6		Cut					
121	1:10:05 – 1:10:09	MCU, low angle	SRS	Chung-sook zucht.	Moon-gwang zegt dat ze maandelijks een bedrag stuurt.			
	4		Cut					
122	1:10:09 – 1:10:11	OTS, high angle	SRS	Moon-gwang houdt een geel pakketje vast.	Moon-gwang vraagt of Chung- sook haar man af en toe eten wil brengen.			
	2		Cut					
123	1:10:11 – 1:10:15	CU		Geun-sae kijkt op en grinnikt.	Geun-sae kijkt op en grinnikt.			
	4		Cut					
124	1:10:11 – 1:10:20	OTS, high angle	SRS	Moon-gwang houdt een geel pakketje vast.	Moon-gwang smeekt Chung- sook om 1 keer per week eten te brengen.			
	9		Cut					
125	1:10:20 – 1:10:22	MCU, low angle	SRS	Chung-sook pakt haar telefoon.	Chung-sook zegt dat ze de politie gaat bellen.			
	2		Cut					
126	1:10:22 – 1:10:23	MCU		Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek staan dicht tegen elkaar aan.	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek luisteren gespannen.			
	1		Cut					
127	1:10:23 – 1:10:24	MCU		Ki-taeks voet glijdt uit.	Ki-taeks voet glijdt uit.			
	1		Cut					
128	1:10:24 – 1:10:24	MCU		Ki-jung en Ki-woo schrikken van Ki- taek.	Ki-taek valt en neemt Ki-jung en Ki-woo met hem mee.			
	0,5		Cut					
129	1:10:24 – 1:10:26	KS,		Ki-taek, Ki-jung en Ki-woo gillen en	Ki-taek valt en neemt Ki-jung en			

	2	Low angle, lichte pan naar rechts	Cut	vliegen door de lucht.	Ki-woo met hem mee. Ze vallen op de betonnen vloer.			
130	1:10:26 – 1:10:30 4	OTS/LS	Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek liggen kreunend van de pijn op de grond.	Chung-sook, Moon-gwang en Geun-sae zien Ki-taek, Ki-woo en Ki-jung op de grond liggen.			
131	1:10:30 – 1:10:32 2	MCU	SRS Cut	Moon-gwang kijkt verbaasd en Geun-sae verstopt zich half achter haar.	Moon-gwang ziet Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek liggen.			
132	1:10:32 – 1:10:36 4	MS, handheld	SRS Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek liggen kreunend van de pijn op de grond.	Moon-gwang herkent Ki-jung (Jessica) en Ki-taek (Mr Kim).			
133	1:10:36 – 1:10:37 1	MCU	SRS Cut	Moon-gwang kijkt beduusd.	Moon-gwang kijkt beduusd.			
134	1:10:37 – 1:10:38 1	MCU	SRS Cut	Moon-gwang heeft een smartphone in haar hand.	Moon-gwang filmt Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek.			
135	1:10:38 – 1:10:39 1	MCU	SRS Cut	Moon-gwang doet haar bril af en zet hem op haar hoofd.	Moon-gwang en Geun-sae kijken naar de telefoon.			
136	1:10:39 – 1:10:43 4	CU, scherp dichtbij, OTS, scherp veraf.	SRS Cut	Moon-gwang heeft haar telefoon vast en Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek liggen nog op de grond.	Moon-gwang filmt en Ki-woo noemt Ki-taek 'pap'.			

137	1:10:43 – 1:10:47 4	MCU	SRS Cut	Moon-gwang wijst verbaasd naar Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek.	Moon-gwang heeft door dat de Kims familie zijn.			
138	1:10:47 – 1:10:50 3	LS	SRS Cut	Ki-woo, Ki-jung en Ki-taek komen overeind.	Moon-gwang lacht.			
139	1:10:50 – 1:10:54 4	CU	SRS Cut	Moon-gwang kijkt serieus.	Moon-gwang zegt dat ze het al raar vond dat de chauffeur opeens werd ontslagen.			
140	1:10:54 – 1:11:01 7	MS, lichte low angle	SRS Cut	Ki-jung en Ki-taek komen overeind.	Ki-woo en Chung-sook proberen Moon-gwang te vriend te houden.			
141	1:11:01 – 1:11:11 10	CU	SRS Cut	Moon-gwang houdt haar telefoon met het filmpje naar voren.	Moon-gwang zegt dat Chung-sook haar geen 'sis' moet noemen en dreigt het filmpje te versturen.			
142	1:11:11 – 1:11:21 10	MCU	SRS Cut	Ki-woo kijkt nederig.	Ki-jung ziet dat er prima bereik is in de bunker en Ki-woo probeert Moon-gwang te kalmeren.			
143	1:11:21 – 1:11:27 6	OTS	SRS Cut	Moon-gwang en Geun-sae staan op.	Moon-gwang zegt dat het te laat is en ze allemaal naar de gevangenis gaan.			
144	1:11:27 – 1:11:30	MCU, tracking	SRS	Ki-taek schreeuwt en Ki-woo schrikt.	Ki-taek spreekt Moon-gwang aan.			

	3	naar rechts	Cut					
145	1:11:30 – 1:11:32	OTS	SRS	Moon-gwang kijkt geschrokken.	Moon-gwang kijkt geschrokken.			
	2		Cut					
146	1:11:32 – 1:11:38	MS	SRS	Ki-taek is opgelaten.	Ki-taek zegt dat Meneer en mevrouw Park zouden schrikken.			
	6		Cut					
147	1:11:38 – 1:11:39	OTS	SRS	Moon-gwang kijkt een beetje angstig.	Moon-gwang kijkt een beetje angstig.			
	1		Cut					
148	1:11:39 – 1:11:41	MCU	SRS	Ki-taek schreeuwt naar Moon-gwang en Geun-sae.	Ki-taek vraagt waarom Moon-gwang de Parks dit aandoet.			
	2		Cut					
149	1:11:41 – 1:11:47	CU	SRS	Moon-gwang richt haar telefoon met de video naar de Kims.	Moon-gwang dreigt de video te verzenden.			
	6		Cut					
150	1:11:47 – 1:11:53	OTS		De Kims lopen met rustig en angstig naar achteren.	Ki-woo probeert Moon-gwang te kalmeren.			
	6		Cut					
151	1:11:53 – 1:12:07	LS, high angle		Moon-gwang houdt haar telefoon naar de Kims gericht en Geun-sae kruipt de trap op.	Moon-gwang dwingt de Kims naar achteren en laat Geun-sae de trap oplopen.			
	14		Cut					
152	1:12:07 – 1:12:10	CU		Er staat een houten, luxe platenspeler naast een versterker.	Er speelt muziek op een platenspeler.			
	3		Cut					
153	1:12:10 – 1:12:17	KS		De woonkamer is slecht verlicht,	Geun-sae ligt op de bank en Moon-			

	7		Cut	alleen rond de bank brandt wat sfeerverlichting	gwang geeft hem een massage.			
154	1:12:17 – 1:12:29 12	KS	SRS Cut	Geun-sae heeft de telefoon in zijn hand en grinnikt.	Geun-sae zegt dat de verzendknop op de telefoon net een raketwerper is.			
155	1:12:29 – 1:12:34 5	CU, scherp dichtbij, LS, scherp veraf.	SRS Cut	De Kims zitten op hun knieën met hun handen omhoog.	Geun-sae zegt dat de Kims niks kunnen doen als zij dreigen op de knop te drukken.			
156	1:12:34 – 1:12:41 7	KS	SRS Cut	Moon-gwang zit op de rug van Geun-sae en geeft hem een massage.	Geun-sae zegt dat de knop is als een Noord-Koreaanse raket knop.			
157	1:12:41 – 1:12:45 4	MCU	SRS Cut	De Kims kijken vermoeid en somber.	Moon-gwang doet een Noord-Koreaanse nieuwslezer na.			
158	1:12:45 – 1:12:52 7	MCU	 Cut	Moon-gwang doet een typetje na.	Moon-gwang noemt de daad van de Kims slecht.			
159	1:12:52 – 1:12:54 2	MCU, high angle	 Cut	Geun-sae kijkt omhoog richting Moon-gwang.	Geun-sae zegt dat hij Moon-gwangs grapjes heeft gemist.			
160	1:12:54 – 1:13:04 10	OTS	 Cut	De Kims zitten nog met hun handen in de lucht en Moon-gwang wijst hun kant op.	Moon-gwang doet een Noord-Koreaanse nieuwslezer na.			

161	1:13:04 – 1:13:07 3	MCU	Cut	De Kims kijken somber.	Moon-gwang zegt dat Kim Jong-un eist dat de laatste nucleaire wapens op de Kims worden afgevuurd.			
162	1:13:07 – 1:13:12 5	MCU, high angle	Cut	Geun-sae grinnikt.	Geun-sae zegt dat niemand Noord-Koreaanse nieuwslezers zo goed nadoet als Moon-gwang.			
163	1:13:12 – 1:13:24 12	OTS	Cut	Moon-gwang lacht, maar wordt serieus als de armen van de Kims wat gaan hangen.	Moon-gwang maakt het toneelstukje af en zegt dat de Kims hun handen in de lucht moeten houden.			
164	1:13:24 – 1:13:38 14	KS, CU als de telefoon in beeld komt	Cut	Moon-gwang pakt haar telefoon erbij en gaat filmen.	Moon-gwang zegt dat de Kims hun handen houden hoger moeten houden. Ze laat elk familielid reageren op de video.			
165	1:13:38 – 1:13:41 3	CU, lichte low angle	Cut	Moon-gwang zet haar bril op.	Moon-gwang zegt dat de Kims zich alleen dom kunnen drinken.			
166	1:13:41 – 1:13:43 2	MCU	Cut	Op de tafel liggen omgevallen glazen en etensresten.	Moon-gwang filmt de rotzooi op tafel.			

167	1:13:43 – 1:13:50 7	LS		Moon-gwang maakt grote armbewegingen en is geïrriteerd.	Moon-gwang noemt de Kims idioten omdat ze zich misdragen in het 'kunstwerk' van architect Namgoong.			
			Cut					
168	1:13:50 – 1:13:56 6	MCU		Geun-sae ligt op de bank en zet zijn arm onder zijn hoofd.	Moon-gwang vraagt wat de Kims van kunst afweten. Geun-sae herinnert Moon-gwang aan hun tijd in het huis.			
			Cut					
169	1:13:56 – 1:14:22 26	LS	Flashback	De zon schijnt door het grote raam. De woonkamer is groot, er staat een bank en een salontafel.	Geun-sae vertelt over het artistieke gevoel dat ze samen ervaren. In een herinnering dansen ze samen in de woonkamer.			
			Cut					
170	1:14:22 – 1:14:27 5	MCU	SRS	De zon schijnt op de gezichten van Geun-sae en Moon-gwang, dan kijken ze opzij richting de camera.	Geun-sae en Moon-gwang drinken thee/koffie op de bank.			
			Cut					
171	1:14:27 – 1:14:28 1	LS	SRS	Chung-sook kijkt vastberaden.	Chung-sook rent op Geun-se en Moon-gwang in.			
			Cut					
172	1:14:28 – 1:14:29 1	KS, high angle		De bank met Geun-sae en Moon-gwang schuift opzij.	Chung-sook beukt de bank opzij.			
			Cut					

173	1:14:29 – 1:14:29 0,5	KS	Slowmotion Cut	Moon-gwang gilt.	De telefoon vliegt uit Moon-gwangs hand.			
174	1:14:29 – 1:14:30 1	MCU	Slowmotion Cut	Chaos	De telefoon vliegt uit Moon-gwangs hand.			
175	1:14:30 – 1:14:34 4	MS, pan naar rechts	Slowmotion Cut	Chaos, de telefoon rol over de grond.	De telefoon land op de grond en Ki-taek springt er naartoe. Moon-gwang klimt op hem.			
176	1:14:34 – 1:14:37 3	MS, high angle	Slowmotion Cut	Chung-sook schreeuwt van de pijn.	Chung-sook ligt op de grond en de rest loopt om en langs haar heen.			
177	1:14:37 – 1:14:40 3	MCU	Slowmotion Cut	De telefoon ligt op de grond tussen wat rommel.	Alle handen reiken naar de telefoon.			
178	1:14:40 – 1:14:43 3	MU	Slowmotion Cut	Ze hangen allemaal opgestapeld over elkaar heen.	Ki-woo pakt Moon-gwang, Geun-sae pakt Ki-woo en Ki-jung pakt Geun-sae.			
179	1:14:43 – 1:14:51 8	ELS	 Cut	Voor het huis ligt een groot grasveld, de binnenkant van het huis wordt door 2 lampen verlicht.	Ze liggen allemaal op elkaar in de woonkamer de vechten om de telefoon.	Regen		
180	1:14:51 – 1:14:57 6	MCU	 Cut	Iedereen doet wild.	Iedereen trekt aan de telefoon.			

181	1:14:57 – 1:14:59 2	MS	Cut	Iedereen doet wild.	Moon-gwang slaat Ki-woo neer met een pot.			
182	1:14:59 – 1:15:01 2	CU, pan naar rechts	Cut	Ki-jung valt plat op de grond.	Moon-gwang slaat Ki-jung neer met een pot.			
183	1:15:01 – 1:15:06 4	KS, Low angle, handheld volgt Ki-jung die valt.	Cut	Ki-jung kreunt en strompelt overeind.	Ki-jung valt op de grond en rent dan weg.	Regen		
184	1:15:06 – 1:15:11 5	OTS, lichte zoom in	Cut	Ki-jung opent een grote koelkastdeur die volstaat met van alles.	Ki-jung pakt een zak uit de koelkast.			
185	1:15:11 – 1:15:13 2	KS, lichte pan naar links	Cut	De perziken vallen uit de zak over de rest heen.	Ki-jung gooit perziken uit de zak op de rest.			
186	1:15:13 – 1:15:16 3	MCU, high angle, draait om de as.	Cut	Moon-gwang worstelt.	De perziken vallen op het gezicht van Moon-gwang en Ki-jung wrijft met een perzik over haar gezicht.			
187	1:15:16 – 1:15:34 18	MS, tilt omhoog		De Kims kijken verward om zich heen en hijgen uit van het vechten.	Ki-woo heeft de telefoon en Ki-taek zegt dat hij het filmpje niet per ongeluk moet versturen. Dan	Regen		

			Cut		gaat er een telefoon af.			
--	--	--	-----	--	--------------------------	--	--	--

Analyseprotocol van sequentie 11:

Shot	Shotduur in sec	Camera-voering	Montage	Mise-en-scène	Narratieve informatie	Motief	Planting	Payoff
188	1:38:45 – 1:38:51 6	ELS	Cut	Mensen liggen dicht op elkaar te slapen, het is donker.	Een gymzaal ligt vol met mensen.			
189	1:38:51 – 1:39:17 28	MS	Cut	Ki-taek ligt vermoeid en Ki-woo maakt zich zorgen.	Ki-woo vraagt zijn vader wat zijn plan was.	Plan		
190	1:39:17 – 1:39:23 4	MCU	Cut	Ki-taek kijkt vermoeid.	Ki-taek vraagt of Ki-woo weet welk plan nooit faalt.	Plan		
191	1:39:23 – 1:39:33 10	MCU	Cut	Ki-woo luistert aandachtig.	Ki-taek zegt dat het beste plan geen plan is.	Landschapssteen, plan		
192	1:39:33 – 1:39:48 15	CU	Cut	Ki-taek kijkt sip.	Ki-taek zegt dat plannen nooit lopen zoals je wil en verwijst naar het feit dat niemand die in de gymzaal slaapt dit plan had.	Plan		
193	1:39:48 – 1:40:02 14	MCU	Cut	Ki-woo luistert aandachtig en Ki-taek zucht luid.	Ki-taek zegt dat mensen geen plannen moeten maken.	Landschapssteen, plan		

194	1:40:02 – 1:40:22 10	CU, lichte zoom in.		Ki-taek houdt zijn arm over zijn hoofd.	Ki-taek zegt dat zonder plan niks mis kan gaan.	Plan	Ki-taek: “Whether you kill someone or betray your country. None of it fucking matters.”	
195	1:40:22 – 1:40:42 20	CU		Ki-woo kijkt sip.	Ki-woo biedt zijn excuses aan en zegt “I’ll take care of it.”	Landschapssteen, plan		
196	1:40:42 – 1:40:50 8	CU	SRS	Ki-taek haalt zijn arm van zijn gezicht en draait zich naar Ki-woo	Ki-taek vraagt waarom hij de steen knuffelt.			
197	1:40:50 – 1:41:02 12	MCU	SRS	Ki-woo draait zich op zijn rug en kijkt hoopvol.	Ki-woo zegt dat de steen aan hem blijft vastklampen.	Landschapssteen		
198	1:41:02 – 1:41:08 6	CU	SRS	Ki-taek kijkt naar Ki-woo.	Ki-taek zegt dat Ki-woo wat slaap nodig heeft.			
199	1:41:08 – 1:41:13 5	CU		Ki-woo kijkt hoopvol.	Ki-woo zegt dat hij serieus is.	Landschapssteen		
200	1:41:13 – 1:41:18 5	CU		Ki-woo houdt de steen met beide handen stevig vast.	Ki-woo zegt dat de steen hem blijft volgen.	Landschapssteen		
201	1:41:18 – 1:41:27 9	MCU		De zon schijnt naar binnen en mevrouw Park houdt haar hand voor haar hoofd.	Mevrouw Park kijkt naar buiten en meneer Park wordt wakker.			
202	1:41:27 – 1:41:29	MS		Er liggen wat losse spullen om Da- song heen.	Da-song ligt in de tent te slapen.			

	2		Cut					
203	1:41:29 – 1:41:31 2	LS	Cut	De Parks hebben een grijze pyjama aan en in de tuin staat een tipitent.	Meneer Park kijkt de tent in en geeft een teken aan mevrouw Park die bij de deur staat.			
204	1:41:31 – 1:41:34 3	MS	Cross-cutting Cut	Mevrouw Park doet haar make-up voor de spiegel.	Mevrouw Park belt Ki-jung om te vragen of ze vrij is.			
205	1:41:34 – 1:41:43 9	KS	Cross-cutting Cut	Ki-jung zit in een rumoerige gymzaal en ziet er vermoeid uit.	Mevrouw Park zegt dat ze een verjaardagsfeestje voor Da-song houden.			
206	1:41:43 – 1:41:48 5	MS	Cross-cutting Cut	Mevrouw Park doet haar make-up voor de spiegel en glimlacht.	Mevrouw Park zegt dat Da-song het leuk zou vinden als ze komt.			
207	1:41:48 – 1:41:52 4	KS	Cross-cutting Cut	Ki-jung kijkt vermoeid en licht geïrriteerd.	Mevrouw vraagt of ze om 1 uur kan komen en zegt dat ze het als een les zal rekenen.			
208	1:41:52 – 1:42:12 20	MS, pan naar rechts	Cut	Da-hye kijkt blozend en meneer Park loopt nonchalant door de kamer.	Da-hye vraagt aan haar moeder of Ki-woo ook uitgenodigd mag worden. Mevrouw Park zegt dat meneer Park nog moet bijslapen.			
209	1:42:12 – 1:42:25	LS		Meneer Park ligt op bed.	Mevrouw Park zegt tegen meneer Park dat			

	13				ze Ki-taek heeft gevraagd mee boodschappen te doen.			
210	1:42:25 – 1:42:32 13	LS, lichte high angle	Cross-cutting Cut	De inloopkast is zo groot als een kamer en hangt vol met kleding. Mevrouw Park neuriet.	Mevrouw Park zoekt in haar inloopkast naar kleding.			
211	1:42:32 – 1:42:40 8	LS	Cross-cutting Cut	Het is chaos in de gymzaal, iedereen loopt en praat door elkaar heen.	Ki-taek en Ki-jung staan kleding uit te zoeken van een enorme stapel.			
212	1:42:40 – 1:42:45 5	CU	Cross-cutting Cut	Ki-woo heeft een smartphone vast, waar veel berichtjes van Da-hye in staan.	Ki-woo krijgt een uitnodiging van Da-hye via sms.			
213	1:42:45 – 1:42:50 5	MS	 Cut	Ki-woo ziet er wat verwilderd uit.	Ki-woo zit op de grond en laat zijn hoofd in zijn handen zakken.			
214	1:42:50 – 1:43:02 12	MS	 Cut	Mevrouw Park is opgelaten en Chung-sook kijkt bezorgd richting de kleder.	Mevrouw Park geeft Chung-sook instructies om tafels uit de kelder te halen en in de tuin te zetten.			
215	1:43:02 – 1:43:22 20	KS, OTS, lichte zoom in	Montage Cut	Mevrouw Park legt met gebaren uit hoe het eruit moet zien.	Mevrouw Park legt uit dat de tafels in een vleugelformatie om de tent moeten staan.			
216	1:43:22 – 1:43:29	LS, licht high	Montage	We zien de kast in de kelder, waar de	Mevrouw Park vertelt waar de			

	7	angle, zoom in	Cut	geheime deur achter zit.	bbq e.d. om de tent moeten staan.			
217	1:43:29 – 1:43:38 9	LS, tracking, mevrouw Park en Ki-taek volgen de camera	Montage Cut	Mevrouw Park lacht hardop en stopt spullen in het karretje waar Ki- taek mee loopt. Ki- taek volgt wat somber.	Mevrouw Park nodigt vrienden uit terwijl ze met Ki-taek boodschappen doet. Ze zegt dat ze geen cadeautjes hoeven.			
218	1:43:38 – 1:43:49 11	KS, tracking naar links, dan volgen mevrouw Park en Ki-taek de camera, MCU	Montage Cut	Mevrouw Park zit nog aan de telefoon en Ki-taek kan de spullen amper houden.	Mevrouw Park zegt dat er geen dresscode is.			
219	1:43:49 – 1:43:53 4	MCU, handheld volgt de hand	Montage Cut	Mevrouw Park pakt ene garnaal en houdt die voor haar gezicht om goed te kijken.	Mevrouw Park zegt aan de telefoon dat ze weinig culinaire skills heeft.			
220	1:43:53 – 1:44:08 15	KS, zoom in, pan naar links, MS	Montage Cut	Mevrouw Park lacht en Ki-taek pakt alle boodschappen in.	Mevrouw Park zegt tegen een vrienden dat ze overdag gaan drinken en dat zij voor ze kan zingen.			
221	1:44:08 – 1:44:23	MS, handheld, volgt	Montage	Chung-sook werkt hard en heeft het zwaar.	Chung-sook zet een tafel in elkaar in de tuin, maar			

	15	Chung-sook, lichte low angle	Cut		Meneer Park zegt dat ze stil moet zijn omdat Da-song nog slaapt.			
222	1:44:23 – 1:44:38 15	MS, pan naar rechts, MCU	Cut	Ki-taek kijkt geïrriteerd.	Mevrouw Park zegt via de telefoon hoe blij ze is met alle regen.			
223	1:44:38 – 1:44:46 8	MCU	Cut	Mevrouw Park trekt een vies gezicht.	Mevrouw Park ruikt Ki-taek en doet het raampje open.	Geur		
224	1:44:46 – 1:44:56 10	MCU	Cut	Ki-taek kijkt droevig en ruikt aan zijn kleding.	Mevrouw Park zegt dat ze echt geen cadeautjes willen.	Geur		
225	1:44:56 – 1:45:09 13	LS	Cut	Mevrouw Park danst enthousiast rond.	Mevrouw Park ontvangt haar gasten.			
226	1:45:09 – 1:45:28 19	VLS, high angle, tracking naar links, MS	Cut	Mensen zitten buiten aan tafel te eten en er wordt muziek gemaakt.	In de tuin wordt er feest gevierd, terwijl Ki-woo en Da-hye staan te zoenen.			
227	1:45:28 – 1:45:53 25	MCU, tilt omhoog	Cut	Ki-woo kijkt verwonderd naar buiten.	Da-hye zegt dat Ki-woo aan iets anders dacht terwijl ze stonden te zoenen.			
228	1:45:53 – 1:46:01 8	LS, handheld langs de mensen in de tuin	Cut	Mensen hakken hout, spelen met honden en maken muziek.	Ki-woo verbaast zich over hoe cool iedereen eruit ziet, terwijl het zo kort dag was.			

229	1:46:01 – 1:46:12 11	OTS	Cut	Ki-woo kijkt een beetje bezorgd.	Ki-woo vraagt aan Da-hye of hij erbij past en Da-hye snapt hem niet.			
230	1:46:12 – 1:46:17 5	MCU, high angle	Cut	Ki-woo en Da-hye kijken naar buiten.	Ki-woo vraagt of hij in de setting past.			
231	1:46:17 – 1:46:20 3	OTS	Cut	Da-hye rolt haar ogen opzij en knikt dan een beetje onzeker.	Da-hye knikt.			
232	1:46:20 – 1:46:24 4	OTS	Cut	Ki-woo kijkt bedenkelijk.	Ki-woo kijkt bedenkelijk.			
233	1:46:24 – 1:46:49 25	KS, pan naar rechts	Cut	Da-hye omhelst Ki-woo en hij pakt de landschaps-steen uit zijn tas.	Ki-woo zegt dat hij naar beneden moet, Da-hye probeert hem over te halen om bij haar te blijven. Hij pakt de landschaps-steen.	Landschapssteen		
234	1:46:49 – 1:47:13 24	LS, tilt omlaag, MCU	Cut	Meneer Park en Ki-taek zitten gehurkt achter de bosjes, met allebei een indianentooi op.	Meneer Park vertelt Ki-taek over het toneelstukje dat ze moeten opvoeren.			
235	1:47:13 – 1:47:18 5	OTS	Cut	Meneer Park zwaait met een speelgoedbijl.	Meneer Park zegt dat ze Ki-jung gaan aanvallen met hun bijlen.			
236	1:47:18 – 1:47:22	OTS		Ki-taek kijkt somber en zucht.	Meneer Park vertelt verder.			

	4		Cut					
237	1:47:22 – 1:47:33 11	OTS		Meneer Park doet een juichend publiek na en lacht.	Meneer Park vertelt hoe Da-song dan Ki-jung komt redden en zegt dat ze allemaal gaan juichen.			
			Cut					
238	1:47:33 – 1:47:38 5	OTS		Ki-taek kijkt somber.	Ki-taek zegt dat mevrouw Park wel van verassingen houdt.			
			Cut					
239	1:47:38 – 1:47:43 5	OTS		Meneer Park kijkt opzij.	Meneer Park is het met hem eens en zegt dat ze wel heel erg bezig is met dit feestje.			
			Cut					
240	1:47:43 – 1:47:47 4	OTS		Ki-taek kijkt somber.	Ki-taek zegt dat meneer Park ook zijn best doet.			
			Cut					
241	1:47:47 – 1:47:49 2	OTS		Meneer park kijkt terug naar Ki-taek.	Meneer park kijkt verbaasd.			
			Cut					
242	1:47:49 – 1:47:53 4	OTS		Ki-taek kijkt wat verlegen.	Ki-taek zegt dat dat komt omdat hij tenslotte van haar houdt			
			Cut					
243	1:47:53 – 1:48:04 11	OTS		Meneer Park schuift zijn tooi wat omhoog en krabt zijn voorhoofd. Hij zet een strenge stem op.	Meneer Park zegt dat Ki-taek extra betaald krijgt.			
			Cut					

244	1:48:04 – 1:48:07 3	OTS	Cut	Ki-taek kijkt voorzichtig/ verlegen.	Ki-taek kijkt voorzichtig/ verlegen.			
245	1:48:07 – 1:48:12 5	OTS	Cut	Meneer Park spreekt met een strenge stem.	Meneer Park zegt dat Ki-taek dit moet zien als onderdeel van zijn werk.			
246	1:48:12 – 1:48:17 5	OTS	Cut	Ki-taek kijkt een beetje naar beneden.	Ki-taek zwijgt.			
247	1:48:17 – 1:48:23 6	MS, tracking volt Ki- jung, pan naar links	Cut	Ki-jung zit zenuwachtig aan haar handen.	Ki-jung loopt door het huis naar de keuken.			
248	1:48:23 – 1:48:47 24	OTS, tilt omlaag	Cut	Ki-jung praat zacht en maakt zich zorgen. Chung-sook geeft haar een bord eten en Ki-jung legt er nog wat extra's op.	Ki-jung bespreekt met Chung-sook wat ze doen met de mensen in de kelder. Ze zegt dat ze ernaartoe gaat en Chung-sook geeft haar eten mee.			
249	1:48:47 – 1:48:50 3	KS	Cut	Ki-jung likt haar vingers af en draait zich om.	Ki-jung wil naar beneden lopen maar hoort mevrouw Park.			
250	1:48:50 – 1:49:00 10	CU, tracking naar rechts, MS	Cut	Mevrouw Park neemt Ki-jung bij de arm.	Mevrouw Park zegt dat ze een gunst van Ki-jung nodig heeft.			

251	1:49:00 – 1:49:14 14	MCU, handheld, tilt omhoog, MS, tracking mevrouw Park en Ki-jung volgen camera, LS	Cut	Mevrouw Park heeft een taart vast en is fleurig.	Mevrouw Park vertelt dat ze Ki- jung nodig heeft voor de taart. Ki- woo loopt in de achtergrond met de steen in zijn hand de trap af.	Trappen, landschapssteen		
252	1:49:14 – 1:49:21 7	LS	Cut	Ki-woo kreunt en hangt tussen de kast en de muur.	Ki-woo legt de steen neer en duwt de kast opzij.	Landschapssteen		
253	1:49:21 – 1:49:31 10	KS, low angle	Cut	Het is donker, je ziet bijna alleen het silhouet van Ki-woo en hij heeft de steen met 1 hand vast.	Ki-woo loopt met de steen door de gangen in de bunker.	Landschapssteen		
254	1:49:31 – 1:49:45 14	MCU	Cut	Ki-woo ademt zwaar en is gespannen.	Ki-woo komt voorzichtig de hoek om.			
255	1:49:45 – 1:49:49 4	MCU, lichte pan naar rechts	Cut	Ki-woo kijkt geschrokken en angstig naar de vallende steen.	De steen valt uit zijn hand en hij probeert hem nog te vangen.	Landschapssteen		
256	1:49:49 – 1:49:51 2	LS, high angle	Cut	De steen rolt een lange trap af, de bunker in.	De steen rolt de trap af.	Landschapssteen		
257	1:49:51 – 1:49:54	MS, low angle		Ki-woo houdt zijn hand voor zijn mond.	Ki-woo kijkt teleurgesteld naar beneden.			

	3		Cut					
258	1:49:54 – 1:49:57	LS, high angle		De steen ligt onderaan de trap.	De steen ligt onderaan de trap.	Landschapssteen		
	3		Cut					
259	1:49:57 – 1:50:00	MS, low angle		Ki-woo loopt langzaam en zo stil mogelijk.	Ki-woo loopt naar beneden.			
	3		Cut					
260	1:50:00 – 1:50:03	LS, high angle, lichte zoom in.		Ki-woo hijgt.	De steen ligt onderaan de trap.	Landschapssteen		
	3		Cut					
261	1:50:03 – 1:50:17	MS		De bunker is enkel verlicht met een tl- buis, het is donker.	Ki-woo kijkt angstig om zich heen.			
	14		Cut					
262	1:50:17 – 1:50:21	LS, high angle, handheld		Ki-woo hijgt.	Er ligt iemand op de grond.			
	4		Cut					
263	1:50:21 – 1:50:31	MS, low angle, handheld, tracking Ki-woo volgt de camera		Ki-woo hijgt en kijkt om zich heen.	Ki-woo loopt richting Moon- gwang.			
	10		Cut					
264	1:50:31 – 1:50:35	MS, high angle, zoom in		Moon-gwang ligt doodstil.	Ki-woo vraagt of ze oké is.			
	4		Cut					
265	1:50:35 – 1:50:39	MCU, low angle		Ki-woo ademt snel en is angstig.	Ki-woo komt dichterbij en achter zijn hoofd houdt Geun-sae een grote lus.			
	4		Cut					

266	1:50:39 – 1:50:40 1	MCU	Cut	Ki-woo reikt met zijn hand naar Moon-gwang.	Ki-woo reikt met zijn hand naar Moon-gwang.			
267	1:50:40 – 1:50:41 1	MCU, low angle	Cut	Ki-woo schrikt en schreeuwt.	De lus zit om Ki-woo's hoofd en hij wordt naar achter getrokken.			
268	1:50:41 – 1:50:43 2	KS, high angle, tracking Geun-sae volgt camera (schuin)	Cut	Ki-woo kreunt en schreeuwt.	Geun-sae rent met Ki-woo vast aan het koord door de bunker.			
269	1:50:43 – 1:50:44 1	MS, high angle	Cut	Ki-woo probeert het koord om zijn net los te maken.	Ki-woo wordt over de grond meegesleept.			
270	1:50:44 – 1:50:45 1	KS, tracking camera volgt Geun-sae	Cut	Geun-sae schreeuwt.	Geun-sae trekt het koord richting de muur.			
271	1:50:45 – 1:50:46 1	CU	Cut	Geun-sae schreeuwt.	Geun-sae zet het koord vast achter de leidingen aan de muur.			
272	1:50:46 – 1:50:52 6	MS, tilt omhoog, low angle	Cut	Ki-woo hoest en schreeuwt.	Ki-woo probeert op te staan, maar wordt tegengehouden door het koord. Geun-sae pakt de steen en wil hem op Ki-woo gooien.	Landschapssteen		

273	1:50:52 – 1:50:52 0,5	CU		Het koord schiet los achter de leidingen.	Het koord schiet los achter de leidingen.			
274	1:50:52 – 1:50:57 5	MS, handheld tracking Ki-woo volgt camera, pan naar links & tilt omhoog, low angle		Ki-woo hijgt en rent paniekerig.	Ki-woo rent net op tijd weg en rent de trap op.			
275	1:50:57 – 1:51:02 5	LS, high angle		Ki-woo hijgt en kijkt angstig naar achteren.	Ki-woo rent de trap op en Geun-sae rent hem achterna met de steen in zijn hand.	Landschapssteen		
276	1:51:02 – 1:51:06 4	KS, tracking camera volgt Geun-sae.		Geun-sae rent door de smalle gang en beukt tegen de muren.	Geun-sae rent achter Ki-woo aan.			
277	1:51:06 – 1:51:08 2	MCU, tracking camera volt koord		Het uiteinde van het koord rinkelt over de trap.	Het uiteinde van het koord rinkelt over de trap.			
278	1:51:08 – 1:51:09 1	KS, lichte low angle, tilt omlaag, lichte high angle		Ki-woo valt plat neer en kreunt.	Ki-woo rent door de kelder, maar Geun-sae grijpt het koord en Ki-woo valt op de grond.			

279	1:51:09 – 1:51:13 4	MS, tilt omhoog, low angle, MCU	Cut	Ki-woo ligt te kreunen en Geun- sae kijkt kwaad	Geun-sae rent de kelder in en gooit de steen op Ki- woo.	Landschapssteen		
280	1:51:13 – 1:51:26 13	CU, handheld & tracking weg van de zangeres en cello, tilt omhoog, pan naar links.	Cut	In de tuin zingt een zangeres opera en spelen de kinderen.	Er wordt cello gespeeld en opera gezonden.			
281	1:51:26 – 1:51:48 22	MCU, pan naar links	Cut	Geun-sae kijkt vaag ui zijn ogen en zijn gezicht zit onder het bloed.	Geun-sae drinkt pruimensap uit de kan, gooit hem kapot en schuift de kast weer dicht.			
282	1:51:48 – 1:51:52 4	MS, high angle	Cut	Naast Ki-woo ligt de landschaps- steen.	Ki-woo ligt in een plas bloed op de grond.	Landschapssteen		
283	1:51:52 – 1:52:05 13	LS	Cut	Ki-woo heeft een stuiptrekking.	Geun-sae pakt de steen op en gooit hem op Ki-woo's hoofd, daarna loopt hij naar boven.	Landschapssteen, trappen		
284	1:52:05 – 1:52:11 6	LS, zoom in, MS	Cut	Iedereen staat vrolijk om ze heen.	Ki-jung heeft de taart vast en mevrouw Park doet de kaarsjes aan.			

285	1:52:05 – 1:52:29 24	KS, tracking naar links, LS	Cut	Op het aanrecht ligt eten, maar Geun-sae pakt een mes uit het messenblok.	Geun-sae pakt een mes uit de keuken en loopt richting de achtertuin.			
286	1:52:29 – 1:52:44 15	MS, tracking Geun-sae volgt de camera, LS	Cut	Geun-sae mompelt glimlachend.	Geun-sae loopt naar de tuin en in de achtergrond zoekt Da-hye naar Ki-woo.	Trappen		
287	1:52:44 – 1:52:51 7	LS	Cut	Geun-sae wordt verblind door de zon en staat achter de menigte.	Geun-sae kijkt zoekend om zich heen.			
288	1:52:51 – 1:52:54 3	MCU, snelle pan naar rechts, LS, lichte low angle	Cut	Mensen beginnen te gillen.	Da-song komt uit zijn tent, Ki-jung loopt met de taart naar hem toe en Geun-sae rent met het mes op Ki-jung af.			
289	1:52:54 – 1:52:55 1	MCU, tracking naar links	Cut	Mensen op de achtergrond worden onrustig.	Geun-sae rent met het mes door de tuin.			
290	1:52:55 – 1:52:56 1	MCU	Cut	Geun-sae kijkt woest.	Geun-sae steekt Ki-jung en Ki-jung duwt de taart in zijn gezicht.			
291	1:52:56 – 1:52:58 2	MCU, lichte high angle	Cut	Ki-jung stapt naar achter en Geun-sae houdt het mes vast.	Ki-jung stapt naar achter en Geun-sae houdt het mes vast.			
292	1:52:58 1:52:59	CU		En spuit bloed over Geun-sae	Geun-sae trekt het mes uit Ki-jung.			

	1		Cut					
293	1:52:59 – 1:53:00	CU, lichte tilt omhoog		Ze kijken bezorgd.	Meneer Park en Ki-taek komen achter de bosjes omhoog.			
	1		Cut					
294	1:53:00 – 1:53:02	MCU, lichte tilt omlaag	SRS	Ki-jungs ogen draaien weg.	Ki-jung valt omver.			
	2		Cut					
295	1:53:02 – 1:53:03	CU, low angle	SRS	Geun-sae heeft het mes nog vast en kantelt zijn hoofd.	Geun-sae kijkt naar Da-song.			
	1		Cut					
296	1:53:03 – 1:53:06	CU, tilt omlaag	SRS	Da-songs ogen draaien weg.	Da-song valt naar achteren flauw na het zien van de geest in zijn tekening.			
	3		Cut					
297	1:53:06 – 1:53:07	MCU, handheld		Iedereen is in paniek.	Mevrouw Park schreeuwt.			
	1		Cut					
298	1:53:07 – 1:53:08	MCU		Ze kijken bezorgd.	Meneer Park en Ki-taek komen achter de bosjes vandaan.			
	1		Cut					
299	1:53:08 – 1:53:09	MS		Iemand heeft een stoel vast.	Iemand komt met een stoel op Geun-sae af, maar hij snijdt hem langs zijn buik.			
	1		Cut					
300	1:53:09 – 1:53:10	MCU		Er vliegen bloedspetters over een bordje brood dat op tafel staat.	Er vliegen bloedspetters over een bordje brood.			
	1		Cut					

301	1:53:10 – 1:53:10 0,5	KS, handheld - veel beweging	Cut	Er valt een cello om.	Iemand probeert te vluchten.			
302	1:53:10 – 1:53:13 3	MS, handheld - veel beweging	Cut	Ki-jung kreunt van de pijn.	Geun-sae heeft Ki-jung vast en roept dat iedereen moet stoppen.			
303	1:53:13 – 1:53:15 2	MCU	Cut	Meneer Park en Ki-taek kijken bang.	Geun-sae roept Chung-sook.			Geun-sae zoekt Chung-sook, omdat zij Moon-gwang van de trap heeft geduwd.
304	1:53:15 – 1:53:17 2	MCU, handheld	Cut	Geun-sae schreeuwt.	Geun-sae schreeuwt.			
305	1:53:17 – 1:53:20 3	MCU, handheld	Cut	Chung-sook wordt door omstanders tegengehouden.	Chung-sook roept dat ze het bloeden moeten stoppen.			
306	1:53:20 – 1:53:22 2	KS, handheld, tilt omhoog, CU	SRS Cut	Ki-jung kreunt en Geun-sae kijkt intens uit zijn ogen.	Ki-jung ligt nog op de grond en Geun-sae kijkt boos richting Chung-sook			
307	1:53:22 – 1:53:26 4	MS, pan naar links, handheld - veel beweging, LS	SRS Cut	Meneer Park buigt zich over Da-song en Ki-taek buigt zich over Ki-jung.	Chung-sook rent met een bijl naar Geun-sae. Meneer Park checkt bij Da-song en Ki-taek bij Ki-jung.			
308	1:53:26 – 1:53:27	MCU, handheld		Iedereen is in paniek	Mevrouw Park roept Da-song			

	1		Cut					
309	1:53:27 – 1:53:30 3	MS, tilt omlaag, tilt omhoog, CU	Cut	Ki-jung bloedt hevig en kreunt van de pijn.	Meneer Park tilt Da-song op en Ki- taek probeert het bloeden bij Ki- jung te stoppen.			
310	1:53:30 – 1:53:34 4	KS, handheld, pan naar rechts, pan naar rechts & lichte tilt omhoog	Cut	Chaos en paniek	Meneer Park brengt Da-song bij mevrouw Park, Chung-sook ligt met Geun-sae te vechten en mensen vluchten uit de tuin.			
311	1:53:34 – 1:53:35 1	MCU, zoom, CU	Cut	Ki-taek kijkt bezorgd om zich heen.	Ki-taek kijkt bezorgd om zich heen.			
312	1:53:35 – 1:53:38 3	KS, pan naar rechts	Cut	Mensen rennen in paniek uit de tuin.	Da-hye rent met Ki-woo op haar rug weg uit de tuin.			
313	1:53:38 – 1:53:42 4	CU	Slowmotion Cut	Ki-taek kijkt bezorgd om zich heen en Ki-jung kreunt van de pijn.	Ki-taek kijkt bezorgd om zich heen en Ki-jung steekt haar hand omhoog.			
314	1:53:42 – 1:53:45 3	MCU, high angle	Slowmotion Cut	Ki-taek houdt zijn handen op haar wond.	Ki-jung zegt dat het pijn doet.			
315	1:53:45 – 1:53:49 4	MS, handheld	Slowmotion Cut	Chung-sook schreeuwt en probeert weg te kruipen.	Chung-sook wordt door Geun-sae langs haar arm gesneden.			

316	1:53:49 – 1:53:49 0,5	MCU, high angle	Cut	Chung-sook pak een grote spies met vlees eraan.	Chung-sook pak een grote spies met vlees eraan.			
317	1:53:49 – 1:53:51 2	MCU	SRS Cut	Meneer en mevrouw Park zijn in paniek.	Mevrouw Park zegt dat ze naar het ziekenhuis moeten en meneer Park zegt tegen Ki-taek dat hij de auto moet halen.			
318	1:53:51 – 1:53:53 2	CU	SRS, slow- motion Cut	Ki-taek kijkt geschokt.	Ki-taek kijkt geschokt.			
319	1:53:53 – 1:53:54 1	CU, handheld	SRS Cut	Meneer Park schreeuwt naar Ki- taek.	Meneer Park vraagt waarom Ki- taek niks doet.			
320	1:53:54 – 1:53:57 3	CU, handheld	SRS Cut	Mevrouw Park en omstanders zijn in tranen.	Mevrouw Park zegt dat ze niet op een ambulance kunnen wachten.			Da-song moet snel naar het ziekenhuis, omdat hij een beroerte heeft.
321	1:53:57 – 1:53:59 2	CU, tilt omlaag	SRS Cut	Ki-taek kijkt geschokt.	Ki-jung zegt dat Ki-taek niet moet drukken.			
322	1:53:59 – 1:54:02 3	MCU, high angle	Cut	Ki-taek houdt zijn handen op haar wond.	Ki-jung zegt dat dat meer pijn doet.			
323	1:54:02 – 1:54:04 2	CU, handheld	SRS Cut	Meneer Park schreeuwt.	Meneer park roept om de autosleutel.			

324	1:54:04 – 1:54:05 1	CU	SRS, slow- motion Cut	Ki-taek kijkt geschokt.	Meneer Park zegt dat hij de autosleutel moet gooien.			
325	1:54:05 – 1:54:06 1	CU	SRS Cut	Meneer Park kijkt boos.	Meneer Park zegt dat hij de autosleutel moet gooien.			
326	1:54:06 – 1:54:10 4	MCU, tilt omhoog, CU	SRS, slow- motion Cut	Ki-taek kijkt geschokt.	Ki-taek pakt de sleutel uit zijn zak en gooit hem.			
327	1:54:10 – 1:54:11 1	MS	SRS, slow- motion Cut	Meneer Park staat met uitgestrekte hand te wachten.	De sleutels vliegen richting meneer Park en Chung-sook en Geun-sae vallen samen neer.			
328	1:54:10 – 1:54:13 3	MCU, high angle	Slow- motion Cut	De sleutel valt op het gras en Chung- sook valt erop.	De sleutel valt op het gras en Chung-sook valt erop.			
329	1:54:13 – 1:54:14 1	CU	Slow- motion Cut	Meneer Park kijkt geschokt.	Meneer Park kijkt geschokt.			
330	1:54:14 – 1:54:15 1	CU, high angle	Cut	Chung-sook zit onder het bloed en schreeuwt.	Geun-sae ligt op Chung-sook.			
331	1:54:15 – 1:54:16 1	MCU, low angle	Cut	De zon schijnt achter het hoofd van Geun-sae.	Geun-sae probeert Chung- sook neer te steken.			
332	1:54:16 – 1:54:16	CU, high angle		Chung-sook kijkt angstig.	Chung-sook kijkt angstig.			

	0,5		Cut					
333	1:54:16 – 1:54:17 1	MCU, low angle	Cut	Geun-sae haalt met het mes uit naar Chung-sook.	Geun-sae haalt met het mes uit naar Chung-sook.			
334	1:54:17 – 1:54:17 0,5	CU, high angle	Cut	Geun-sae steekt naast Chung-sooks hoofd in het gras.	Geun-sae steekt naast Chung- sooks hoofd in het gras.			
335	1:54:17 – 1:54:18 1	MCU	Cut	Chung-sook pakt de spies.	Chung-sook pakt de spies.			
336	1:54:18 – 1:54:18 0,5	CU	Cut	De spies met eten zit in Geun-saes zij.	Chung-sook steekt Geun-sae met de spies.			
337	1:54:18 – 1:54:19 1	CU	Cut	Geun-sae stopt met vechten.	Geun-sae stopt met vechten.			
338	1:54:19 – 1:54:20 1	CU	Cut	De spies met eten zit in Geun-saes zij.	Chung-sook steekt Geun-sae met de spies door.			
339	1:54:20 – 1:54:21 1	CU, handheld	Cut	Geun-sae kijk verschrikt.	Geun-sae schreeuwt.			
340	1:54:21 – 1:54:21 0,5	CU	Cut	Ki-taek kijkt walgend.	Ki-taek kijkt walgend.			
341	1:54:21 – 1:54:24 3	MS, handheld	Cut	Chung-sook duwt Geun-sae van zich af en komt overeind.	Chung-sook duwt Geun-sae van zich af en komt overeind.			

342	1:54:24 – 1:54:26 2	MCU		Chung-sook is in paniek.	Chung-sook vraagt aan Ki-jung of het goed gaat.			
343	1:54:26 – 1:54:28 2	MCU, tilt omhoog		Ki-taek kijkt op.	Chung-sook drukt op de wond van Ki-jung, maar ze zegt dat ze dat niet moet doen.			
344	1:54:28 – 1:54:30 2	MCU, low angle	SRS	De lucht is stralend blauw met hier en daar een wolkje.	Meneer Park kijkt verbaasd.			
345	1:54:28 – 1:54:30 2	OTS, high angle	SRS	Geun-sae ligt op de grond en grinnikt.	Geun-sae groet meneer Park.			
346	1:54:30 – 1:54:32 2	MCU, low angle	SRS	Meneer Park kijkt verbaasd.	Meneer Park vraagt of hij Geun-sae hem kent.			
347	1:54:32 – 1:54:38 6	OTS, high angle	SRS	Meneer Park hurkt en grijpt onder Geun-sae.	Geun-sae roept “respect”.			
348	1:54:38 – 1:54:40 2	MS, tilt omhoog		Meneer Park kijkt vol walging.	Meneer Park rolt Geun-sae om.			
349	1:54:40 – 1:54:42 2	CU	SRS,	Ki-taek kijkt verslagen en betreurd.	Ki-taek kijkt verslagen en betreurd.			
350	1:54:42 – 1:54:45 3	CU	SRS	Meneer Park kijkt vol walging en knijpt zijn neus dicht.	Meneer Park kijkt vol walging en knijpt zijn neus dicht.	Geur		

351	1:54:45 – 1:54:48 3	CU	SRS Cut	Ki-taek kijkt verslagen, maar ontspant dan zijn gezicht.	Ki-taek kijkt verslagen, maar dan serieus.			
352	1:54:48 – 1:54:50 2	MCU	 Cut	De autosleutel ligt in het gras.	Meneer Park pakt de autosleutel.			
353	1:54:50 – 1:54:53 3	CU, tilt omhoog	Slowmotion Cut	Meneer Park kijkt verafschuwd.	Meneer Park loopt met de sleutel en zijn neus dichtgeknepen weg.			
354	1:54:53 – 1:54:54 1	MCU	 Cut	Het mes ligt in het gras en zijn hand is bebloed.	Ki-taek pakt het mes op.			
355	1:54:54 – 1:54:55 1	MCU	 Cut	Ki-taek gooit zijn tooi af.	Ki-taek loopt achter meneer Park aan.			
356	1:54:55 – 1:54:56 1	MCU, OTS	 Cut	Ki-taek gooit meneer Parks tooi af.	Ki-taek gooit meneer Parks tooi af en steekt hem met het mes in zijn borst.			
357	1:54:56 – 1:54:58 2	MCU	 Cut	De mensen om mevrouw Park heen schreeuwen.	Mevrouw Park is verstijfd.			
358	1:54:58 – 1:55:06 8	OTS, MCU	Slowmotion Cut	Ki-taek kijkt vastberaden, maar daarna geschrokken.	Ki-taek steekt meneer Park met het mes en meneer Park valt neer.			

359	1:55:06 – 1:55:09 3	MCU	Slowmotion Cut	Meneer Park heeft het mes in zijn borst.	Meneer Park ligt op de grond.			
360	1:55:09 – 1:55:12 3	CU, handheld	SRS Cut	Ki-taek kijkt geschrokken.	Ki-taek kijkt om zich heen, richting Chung-sook en Ki-jung.			
361	1:55:12 – 1:55:16 4	MS, high angle, lichte zoom	SRS, slow-motion Cut	Chung-sook en Ki-jung kijken verbaasd en geschrokken.	Chung-sook en Ki-jung kijken verbaasd en geschrokken.			
362	1:55:16 – 1:55:20 4	CU, handheld	SRS Cut	Ki-taek kijkt de andere kant op.	Ki-taek kijkt de andere kant op.			
363	1:55:20 – 1:55:22 2	MS	SRS Cut	De mensen om mevrouw Park heen proberen haar op te vangen.	Mevrouw Park valt met Da-song in haar handen flauw.			
364	1:55:22 – 1:55:28 6	CU, handheld	 Cut	Ki-taek kijkt somber.	Ki-taek kijkt naar beneden en knijpt zijn ogen dicht.			
365	1:55:28 – 1:55:30 2	CU	 Cut	Er zit een vlieg op Geun-saes hand.	Geun-sae ligt op de grond.			
366	1:55:30 – 1:55:33 3	CU, handheld	 Cut	Ki-taek kijkt geschrokken wat omhoog en loopt dan weg.	Ki-taek kijkt geschrokken wat omhoog en loopt dan weg.			
367	1:55:33 – 1:56:00 27	LS, high angle, tracking	Slow-motion Fade to black	Overall liggen spullen die zijn achtergelaten.	Ki-taek rent weg en struikelt half over spullen heen.	Trappen		

BIJLAGE 3: LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1A (00:06:37)

Figuur 1B (00:53:45)

Figuur 2A (01:49:41)

Figuur 2B (01:50:38)

Figuur 3A (01:47:45)

Figuur 3B (01:44:51)

Figuur 3C (1:54:41)

Figuur 4 (01:52:46)

Figuur 5A (00:15:36)

Figuur 5B (00:42:58)

Figuur 5C (00:44:22)

Figuur 5D (00:50:30)

Figuur 6 (01:51:02)

Someone just came to mind.

Figuur 7 (00:19:47)

Figuur 8A (01:32:34)

Figuur 8B (01:32:37)

Figuur 8C (01:32:58)

Figuur 8D (01:34:34)

Figuur 9A (01:04:56)

Figuur 9B (01:06:24)